

DIR

Jaunimo Centras
5620 So. Claremont Ave.
Chicago IL 60636

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
HEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
XXXII 1997 AUGUST – RUGPJŪČIO 19, Nr. 31

LITUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

NE VISKAS ŠVENTA, KAS ŠVENTINAMA

Dr. Leonas Milčius

Šiandien ne vienas politikas, žurnalistas ar šiaip apsuksesnis pilietis prisimena ir kitiems primena Lietuvos Konstitucijos 23-ąją straipsnį, o ypač jo pirmąją dalį: "Nuosavybė – neliečiama". Susidaro toks išpūdis, tarytum šis straipsnis nuosavybei, igitai bet kokiū būdu, suteikia šventumo atspalvį ir ją pakeičia virš visų kitų žmogaus vertybių. Juo labiau, kad neretai tenka matyti tiesiogine prasme šventinant parduotuvę, banką, eilinę įstaigą, kurioje jau antrą darbo dieną tas šventinimas pamištas ir paleidžiama pati juodžiausia pinigų bei nusikaltimų darymo mašina. Gal ir sunku žmogaus protui taip greitai pakeisti vertybių sistemą. Ypač mano kartos žmonėms, gyvenusiems neįvertintos privačios nuosavybės laikais. Bet dar sunkiau dorovinei žmogaus prigimčiai priimti visus tuos kelius, kuriais privati nuosavybė įgyjama.

Nestebina, kad juodžemyje tarpsta ir švelniausiais žiedais pražysta rožės, kad iš ežero dumblo pakyla balčiausios lelijos žiedas. Tik sunku sutikti, kad per mėnesį ar pusmetį iškilę marmuriniai rūmai, vario stogais nuklotos pilys turi tą pačią nekaltą mistinę gamtos paslaptį.

Nuosavybės paslaptis paprasta – ji sukurama paties žmogaus ar jo artimųjų prakaitu, darbu, talentu arba iškyla iš nusikaltimo, godumo, apgaulės ir kitų žemų instinktų liūno, kurio dugne slepiasi kalėjimas, savizudybė ar smurtas. Tad ar visada nuosavybė yra šventa, nors asmuo, vilkintis juoda teisėjo mantiją, jos ir neapkalto?

Ne, nėra šventos nuosavybės. Yra tik žmogaus ir visų žmonių darbu sukurtas turtas, ir tik jį galima vadinti teisėta nuosavybe. Visa kita yra Dievo suteikta visai žmonijai – oras, vandenynai, žemynai. Tam tikrais istorijos laikotarpiais vandens arba žemės plotai priklauso žmo-

nijos organizacinėms struktūroms – tautoms ir valstybėms. Atskiras asmuo neturėtų pervertinti privačios nuosavybės reikšmės, neturėtų siekti ją sutapatinti su visa žmogaus ir visuomenės būtimi. Bet kuri nuosavybės forma, tarp jų ir privati, greitai kinta. Reikėtų suprasti, kad nuosavybė yra tik priemonė žmogaus gyvenimui, bet ne pats gyvenimas.

Galima būtų ir sutikti su buvusiu "Lietverslo" korporacijos ir "Tauro" banko prezidentu, pirmuoju Nuosavybės saugos kongreso pirminku, habilituotu daktaru, o dabar jau tik velioniu Genadijumi Konopliovu, kai jis, gindamas privatinę nuosavybę, teigė, kad tik ji yra ašinė, pagrindinė nuosavybės forma, nulemianti vystymosi spartą. Tačiau kiti jo teiginiai, raginantys vienus – gabius ir aktyvius žmones kuo greičiau perimti ir kurti kuo didesnes privataus turto sandėlius, o kitus – drąsiai tiek savo, tiek ir valstybines vertybes atiduoti pirmiesiems, priartino ne tik jo asmeninę, bet ir masinę tragediją. Juk iš karto buvo pasirinktas slidus, amoralus, bekompromisiškai įžulus turto kaupimo kelias, kurį, deja, tik vėliau nesėkmingai bandyta ir tebebandoma barstyti "teisiniu" smėliuku.

Dar prieškario – nepriklausomos Lietuvos laikų teisininkas Vytautas Valiukevičius, nuo 1973 m. besiilsintis Kauno rajono Romainių kapinėse, giliai išstudijavęs nuosavybės raidą Rusijos, Romos ir Vakarų Europos teisėje, jau tais laikais padarė radikalią išvadą: į nuosavybės teisę tenka žiūrėti kaip į istorinę kategoriją, kuri gali keistis pagal gyvenimo reikalavimus.

Tų laikų žemės reformos įgyvendintojas kun. Mykolas Krupavičius į žemės nuosavybės teisę taip pat žiūrėjo labai lanksčiai ir ją apibūdino tokiu teiginiu: šalies žemė pirmiausia privalo tarnauti šaliai ir jos gyventojams: gauti iš jos turtai privalo būti naudojami jos reikams, jos gerovei kelti.

Taigi, tiek V. Valiukevičius, tiek kun. M. Krupavičius nepripažįsta amžinos, sustingusios nuosavybės, o priešingai, netgi pasiremdami Popiežiaus Leono XIII enciklika "Rerum Novarum", nuosavybės pagrindu laiko ne

abstraktų kūną, teritoriją, bet idėją darbą ir jo rezultatą.

Visais laikais nuosavybė buvo įsigijama ne tik darbu, bet ir kitais, įstatymais įteisintais, būdais. Matyt, visa blogybė šiandien ir yra, kad atsiradęs "išplėstasis", t.y. tariamasis, į ribotus įstatymus nebesutelpantis darbas sukūrė ir tariamą nuosavybę, kurią vieni trokšta kuo greičiau įteisinti bei ginti, antrieji – atmesti.

Rezultatu tapo ne tik fizinis darbu sukurtos vertybės, bet ir brangiau parduota prekė, tariama apsauga, tarpininkavimas, "sutaupyti" mokesciai, perparduota labdara, pasiglemžtos aukos, perparduoti vaistai, neišmokėti atlyginimai ir pašalpos, o taip pat ir išplėstas arba, pasinaudojant paskubomis priimtais įstatymais, prisiteistas turtas: pusvelčiui išpirkta žemė, namai, restoranai, krantinės bei gamyklos. Seniai pamirštas ir vėl atgautas turtas. Visa tai verčiama privačia nuosavybe, "plaunama" verslo vardu, švęstu vandeniu (o kartais net krauju) ir garbinama.

Spaudos konferencijoje viena šiuolaikinė politikė teigė: "Privatizacija – tai gėris. Mes panaikinsime "prichvatizaciją" ir duosim šviesią privatizaciją". Betruksta tik šūkio: "Tauta be privatizacijos, tauta – be ateities!"

Taigi, nebėra Genadijaus, bet jo idėjos gyvuoja. Vieniems: drąsiai atiduokime gudriesiems, antriems – drąsiai imkime iš kvailių. Tik vieno lieka paklausti: ar visuotinės privatizacijos gerbėjai nebijo tos pačios, vos prieš metus labai įtakingo ir turtingo, o vėliau tik nelaimingo Genadijaus baigties? Ir tie, kurie drąsiai ima, ir tie, kurie drąsiai dalija?

Gal ne veltui buvęs valdininkas, mokslininkas, ekonomistas ir bankininkas pasiūlė naują terminą – turto kritinė masė. Panašiai, kaip

radioaktyvios medžiagos masė, kuriai susidarius, prasideda branduolinis procesas – dažnai nebesuvaldomas ir žudantis.

Ne, niekada nepasiskaičiau prieš žmogaus teisę turėti ir ginti savo turtą, savo žemę, namus. Didžiavausi ir gėrėjausi visų kartų tautiečiais, kurie gynė savo namus, mūsų žemes, valstybę, žmonių laisvę. Visi norim būti turtingi, norim, kad valstybė būtų turtinga. Tam ją ir kuriame. Bet šiandien jau labai sunku įsivaizduoti, kad Sitkūnuose, Juragiuose, Vilniuje ar Kaune, esant nelaimei, vėl rinktųsi ir aukotųsi žmonės. Juo labiau neįtikėtina, kad jie gintų naująsias pilies, išdygusias Užledžiuose bei Šilėlyje, privatizuotą Klaipėdos krantinę, "Vikondos", "Hermio" ar "Juozapo" nuosavybę, į švedo ar vokiečio rankas patekusį "Telekomą", netgi naftos saugyklą ar televizijos bokštą. Tikriausiai tą turtą gintų kariuomenė, pačių savininkų pasamdyti "apsaugininkai", bet ne tauta. Kam galima išaiškinti, kad tokia privati nuosavybė yra lygi nuosavybei, sukurtai tikru darbu. Įstatymus priima ir keičia žmonės. Todėl daug ką galima padaryti įstatymišku, taigi, teisėtu. Bet ne visada žmonių akyse tai pripažįstama teisingumu.

Savo archyve turiu daugybę pakaunėje ir toliau gyvenančių žmonių man rašytų

laiškų, mano paties ir įstaigų parašytų jiems atsakymų, paaiškinimų. Bet yra laiškų, kaip ir gyvenimų, kurių negalima sutalpinti į jokių įstatymus ir atsakyti – teisingai ar ne. Kaip taisyklė, visi jie parašyti dėl privačios nuosavybės: vieniems – šventos, kitų – prakeiktos. Trumpai paminėsiu tik kelis iš jų.

Daug jaunesni ir sveikesni buvo Petras su Antanina (vardai pakeisti), kai iš buvusio eksperimentinio ūkio ryžosi pirkti visų apieštą ir gerokai nuniokotą sodybą. Gal vieta patiko, gal dėl to, kad pigu buvo. Nesutiko, kai visiems gerai žinomas ūkio direktorius siūlė imti sklypą ir Giraitėje ar Užledžiuose statyti padorų mūrinių.

– Ne, – sakė. – Mums ir čia bus gerai, nuošalu, prie Nevėžio. Mes sodą pasisodinsim.

Užaugo pasodintas sodas. Naujieji savininkai perklojo vėtros nudrengtą stogą. Atrodė, praeis metai kiti ir ramiai jie atguls čia pat esančiose, mažose kapinaitėse. Tačiau vienas po kito ėjo teismai ir buvusių savininkų vaikaičiai vos ne kas savaitę ragino:

– Išsikelkite ir palikite, čia – mūsų. Už tą vietą mums gerokai pinigų siūlo, kad tik parduotume.

Nežinia, koks bus šių žmonių tolimesnis likimas. Gal dar pratęs savo dienas (Nukelta į 4 psl.)

Ežerėlis Lazdijų rajone (netoli Veisiejų žemės ūkio mokyklos)

Šiame numeryje:

- A. Pužauskas: *teroras praeityje ir dabar* – 2-3 psl.
- J. Žygas: *įvertinkime vergų prekybos sutartis* – 3 psl.
- Dviratį ir dabar galima išrasti – 4 psl.
- PLB IX-ojo seimo apžvalga – 5 psl.
- Šventos Onos atlaiduose – 6 psl.
- Poeto Balio Augino 80-metis – 7-8 psl.
- J. Dunduras: *apie pasiruošimą kelionei į tikrus tropikus* – 8 psl.
- N. Jankutė: *ar išliks knyga?* – 9 psl.
- Amerikos latvių dainų ir šokių šventė – 11 psl.
- Nauji suaugusių žaislai – paskutinėje skiltyje

Girdėta iš Vilniaus

• **KO SIEKIA E. ZUROFFAS?** "Lietuvos rytas" rugpjūčio 12 d. pranešė, kad Simono Wiesentalio centras paragino žydus boikotuoti Lietuvoje rengiamą Gaono 200-ųjų mirties metinių minėjimą. Centro atstovybės skyriaus Jeruzalėje direktorius Efraimas Zuroffas pareiškė, kad žymių žmonių iš Izraelio ir JAV žydų bendruomenės atstovų dalyvavimas renginiuose Vilniuje "sumenkins pastangas priversti Lietuvą dorai pripažinti savo žudikišką praeitį ir bus lietuvių išnaudotas savo siekiui tapti NATO ir ES nare". Lietuvos pareigūnai į tokį išulų šmeižtą, tikriausia ir vėl nereaguos. Tačiau įdomu, kodėl E. Zuroffas taip priešinasi siekiams stiprinti visos Europos saugumą, kad net žydų tautos išminčiaus minėjimą bando dėl to paaukoti?

• **SAUSIO 13-OSIOS BYLA.** Po penkių savaitių pertraukos Vilniaus apygardos teisme toliau nagrinėjama Sausio 13-osios byla. Didžiausioje Lietuvos teismų byloje tęsiama liudytojų apklausa. Jų yra net 3 500. Teismas jau apklausė 1082 nukentėjusiuosius. 20. nukentėjusiųjų mirė, nesulaukę šio proceso. Jau apklausti ir visi teisiamieji: Mykolas Burokevičius, Juozas Jermalavičius, Juozas Kuolelis ir kt.

• **TIRIAMOS BANKŲ BYLOS.** Vilniaus apygardos prokuratūra baigia apklausti liudytojus byloje dėl aplaidžių veiksmų, atliekant tarnybos pareigas Lietuvos banke ir ketina pateikti kaltinimus jo vadovams. Buvę Lietuvos banko vadovai kaltinami nevykdę Lietuvos įstatymų bei Vyriausybės nutarimų, kuriais buvo nutraukta buvusių sovietinių bankų veikla mūsų šalyje. Tai siejama su "Vnešekonombank" Lietuvos skyriaus veikla ir Maskvoje pradangintais Lietuvos žmonių pinigais - beveik 156 milijonais dolerių.

• **SUIMTAS SEIMO NARYS.** Rugpjūčio 12 d. sulauktytas Seimo narys Audrius Butkevičius, Nepriklausomybės akto signataras, pirmasis atkurtos Krašto apsaugos ministerijos ministras ir dabartinio Seimo narys. Jam - 36 metai. Jis įtariamas, kad paėmė 15 tūkst. JAV dolerių už pažadą tarpininkauti dėl garsios bylos nutraukimo. Šioje byloje tiriamas mazuto pirkimo sandėris, sudarytas tarp "Lietuvos energijos" akcinės bendrovės, uždarnosios akcinės bendrovės "Dega", Jungtinių Amerikos Valstijų naftos korporacijos "Mobil Sales and Supply Corporation" bei firmos "Crown Trade". Seimo narys A. Butkevičius šį sulaukimą vadina provokacija.

• **LIETUVOS VIENUOLIŲ SUVAŽIAVIMAS.** Pirmajame Lietuvos istorijoje seserų vienuolių suvažiavime, kuris vyko Kaune, rugpjūčio 9 dieną, dalyvavo per 600 atstovių iš 32 šalies vienuolijų, taip pat svečių iš užsienio - iš Vokietijos, JAV, Kanados. Įžanginį žodį tarė Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis. Seserų vienuolių suvažiavimo dalyvių vardu išsiųsta telegrama Romos popiežiui Jonui Pauliui II.

• **MIRĖ RAŠYTOJAS VINCAS GIEDRA.** Rugpjūčio 10 d. Vilniuje po ligos mirė rašytojas Vincas Giedra. Apie tai pranešė Lietuvos rašytojų sąjunga. Vincas Giedra gimė 1929 metų sausio 13 dieną Akmenės rajone, Viekšniuose. Jis dirbo "Žvaigždutės", "Moksleivio" žurnaluose, o nuo 1961 metų atsidėjo kūrybai ir nepaisydamas nuolat kankinusių ligų daug ir atkakliai rašė. Iš viso išėjo daugiau kaip dvidešimt V. Giedros knygų. Tai - poezijos rinkiniai, romanas "Užkeikti namai", prozos knygelės vaikams, vertimai. Šiemet pasirodė V. Giedros romanas "Sviesk, Dovyda, akmenį!", vaizduojantis tragiškus pokario įvykius.

• **MIRĖ SEIMO NARYS R. RAJECKAS.** Rugpjūčio 11 dieną po ilgos sunkios ligos mirė Lietuvos Seimo narys, Mokslų akademijos narys, profesorius Raimundas Rajeckas. A. a. R. Rajeckas, gimęs 1937 metais Šiauliuose, 1959 metais baigė Kauno politechnikos institutą. Habilituotas socialinių mokslų daktaras, profesorius, vadovavo Vilniaus universiteto Ekonominės kibernetikos katedrai, buvo Mokslų akademijos sekretorius, o 1987-1992 - viceprezidentas. Jis išugdė 37 mokslų daktarus, yra paskelbęs per du šimtus mokslo darbų. Keletą kartų stažavosi JAV Harvardo universitete, skaitė paskaitas keliuose Amerikos universitetuose.

• **SOLISTĖS VINCĖS JONUŠKAITĖS PERLAIDOJIMAS.** Rugpjūčio 15 d. Kaune iškilmingai perlaidota lietuvių operos primadona Vincė Jonuškaitė-Zaunienė, Lietuvos užsienio reikalų ministro Dovo Zauniaus našlė. Ji mirė gegužės 18-ąją Kalifornijos Santa Barbaros mieste. Solistė amžinajam poilsiui palydėta į Kauno Petrašiūnų kapines.

• **G. ALEKNA STUDIJUOS NIUJORKE.** Lietuvos vyriausybė suteikė finansinę paramą jauno Lietuvos pianisto - Gabrieliaus Alekno studijoms Niujorko Džiulardo (Juilliard) muzikos mokykloje. Pianistas studijuoja Amerikoje nuo 1996-ųjų rudens. Tai antrasis į šią mokyklą patekęs lietuvių muzikantas. Pirmasis - smuikininkas Vilhelmas Čepinskis.

Iš visur - apie viską

TERORAS AR TAIKA?

Algirdas Pužauskas

Liepos 30 d. dviejų arabų savižudžių susisprogdinimas Jeruzalės turgavietėje, kur žuvo 13 žmonių ir buvo sužeista daugiau kaip 150, sustabdė Izraelio ir palestiniečių taikos procesą. Ši turgavietė kraujo praliejimą yra mačiusi ir anksčiau. Dar 1968 m. lapkrityje nuo automobilio paslėptos bombos joje žuvo 18 žmonių. Po du izraeliečius žuvo 1978 birželio ir 1985 rugsėjo. Toje turgavietėje daugiausia prekiauja iš arabų kraštų kilę žydai, kurie palaiko dabartinę dešiniųjų - Likudo valdžią. Po paskutinio sprogdimo minia šaukė: "Mirtis arabams!"

Izraelio valdžia ėmėsi griežtų priemonių. Premjeras Netanjahu pareiškė, kad jo vyriausybei nereikia jokių pamokymų, ji neklausys jokio diktato. Kai Palestinos

vadovybės galva J. Arafatas telefonu pareiškė užuojautą, premjeras atkirto, kad jam užuojautų nereikia, tačiau tegu jis sutvarko savo teroristus.

Taikos procesui nepritaikanti palestiniečių Hamas grupuotė reikalavo, kad Izraelis paleistų iš kalėjimų iki rugpjūčio 3 d. suimtus palestiniečius, o ypač Hamas dvasinį vadą - šeiką Ahmedą Jassiną. Izraelis, priešingai, nepaleido jokių kalinių, o suėmė dar apie du šimtus arabų. Gatvėse sustiprinti Izraelio kariuomenės patruliai. Uždarytos Izraelio sienos su Vakarų kranto ir Gazos pakraščio vietovėmis. Prezidentas J. Arafatas savo partijos vadovų susirinkime pasakė, kad ateitis bus blogesnė, negu buvo praeitis. Savo klausytojus jis ragino nepasitraukti iš kovos lauko, nors tektų maitintis medžių lapais.

Jeruzalėje lankėsi Jordanijos karaliaus Husseino brolis princas Hassanas. Jis pakvietė Izraelio premjerą apsilankyti Jordane pas karalių Husseiną.

Izraelio dešinieji veikėjai ragina savo premjerą spartinti naujų žydų gyvenviečių

statybas arabų žemėse. Vyriausybė į paskutinį palestiniečių teroro žygį atsakė ne tik įtariamųjų areštavimu, bet ir palestiniečių pastatų sprogdinimu ir griovimu. JAV Kongresas išsiskirstė atostogų, nepatvirtinęs lėšų Palestinos vadovybės reikalams. Palestiniečiai kalba, kad jų pastatų griovimas sukelia arabų tarpe labai piktas nuotaikas ir tik skatina neapykantą bei naujus teroro veiksmus. Sustiprėjo arabų kovotojų žygiai ir Libane - Izraelio įsteigtoje "saugumo zonoje". Izraelis į kelis apšaudymus reagavo savo karo lėktuvų antpuoliais. Žuvo laukuose dirbę du libaniečiai ūkininkai. Į tai atsakydamas, šių bendruomenės vadai šeikas Nami Kassen žuvusių laido tu vėse pasakė, kad "Izraelis niekad neturės ramybės ir taikos: Mirtis Izraeliui! Mirtis Amerikai!"

Valstybės sekretorė Madeline Albright pareiškė, kad ji skris į Jeruzalę rugpjūčio pabaigoje, jei tik bus įmanoma tai padaryti. O iki tos dienos ji tegali viltis, kad šaltas protas laimės ir taikos derybos bus atgaivintos, kaip ir buvo planuota.

Keliais sakiniiais

• Rugpjūčio 3 d. Irano prezidentu tapo nuosaikus islamo dvasiškis - 54 metų amžiaus Mohammad Khataami. Savo kalboje jis pabrėžė, kad naujoji vyriausybė sieks taikos ir saugumo. "Iranas priims taikingai ištiestą ranką iš bet kurios pasaulio valstybės, kuri negrasina mūsų nepriklausomybei", - pasakė jis.

• JAV vyriausybė nutarė vėl pardavinėti ginklus Pietų Amerikos šalims, kuriose beveik neliko karinių diktatūrų. Kol kas aukštos technologijos ginklų negaus Ekvadoras ir Peru, kurių pasienyje neseniai įvyko keli susišaudymai. Modernius karo lėktuvus galės užsakyti Čilė ir Argentina, nes jų santykiai pagerėjo.

• Britanijos užsienio reikalų ministras Robin Cook lankėsi Bosnijoje ir bandė įtikinti Bosnijos serbų vadovus, kad jie išduotų nusikaltimais prieš žmoniškumą kaltinamus buvusius serbų vadus. Po jo Bosnijoje lankėsi patyręs derybų tarpininkas Richard Holbrooke. Jiedu ragino Kroatijos ir Bosnijos prezidentus grįžti prie senų susitarimų, leisti sugrįžti į savo

namus karo pabėgėliams, susitarti dėl sienų perėjimo taisyklių ir civilinės aviacijos nuostatų. Šie praktiškai klausimai jau seniai gadina kroatų ir bosnių santykius.

• Vengrijoje įvyko nelengvai suorganizuotas Europos čigonų suvažiavimas. Jo dalyviai paminėjo prieš 50 metų įvykusią siaubingą naktį, kada Vokietijos nacių SS kareiviai sugaudė, kiek galėjo, Europos čigonų ir išvežė juos į Dachau koncentracijos stovyklą. Ten daug čigonų žuvo, tačiau dalį jų pavyko išgelbėti atėjusiai JAV kariuomenei. Dabar bandoma išsirūpinti čigonams priklausantią kompensaciją.

• Kubos komunistinė vyriausybė surengė tradicinį Pasaulio Jaunimo festivalį su priešimperialistinio solidarumo, taikos ir draugystės šūkiais. Paskutinis toks festivalis 1989 m. buvo Šiaurės Korėjoje.

Į festivalį atvyko 300 Rusijos komunistų jaunimo delegacija. Tačiau didžiausias būrys visokiais būdais atvažiavo iš JAV - daugiau kaip 700. Tie "kovotojai prieš fašizmą ir imperializmą" buvo išvežti į tolimus

Kubos kaimus, kuriuose patys galėjo pamatyti realų kubiečių gyvenimą.

• Afganistane drausmingi religinių mokyklų auklėtiniai, priklausantys Talibano kariuomenei, patyrė sunkių nuostolių. Žuvo daug kareivių. Sakoma, kad į kariuomenę priimami vos 12 metų sulaukę moksleiviai. Stebėtojai nurodo tą faktą, kad Talibano kariai daugiausia priklauso paštūnų genčiai. Todėl su jais nelinkę bendrauti nelinkę šiaurinių genčių - Uzbekų, tadžikų ar turkmenų - karo vadai. O jie šiokią tokią paramą gauna iš buvusių sovietinių pietinių islamo respublikų. Užsienio korespondentai rašo, kad Talibano vadai padarė gerai žinomą karinę klaidą - bandė vienu metu kovoti keliuose frontuose. Naujiems valdovams nepadėjo ir išleisti naujieji, ypač moterų teises kvailai varžantys įstatymai.

• Rusija pagaliau sutarė pakankamai pinigų ir galės apmokėti seniai nemokamas algas kai kuriems kariškiams ir mokytojams. Pre-

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. 216 531-8428

e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. – Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams – \$35.00, pusei metų – \$20.00, pirma klase – \$58• Oro paštu į užsienį metams – \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redaktoriaus skiltis

ŠIMTAMETĖ PARAPIJA

Sukinėjantis tarp šiuo metu gana apleistų senamiesčio gatvių, apšerkštų kiemų, užgrūstų surudijusiais automobiliais ir visokiu butiniu laužu, sunku tikėtis pamatyti kažką įdomaus. Atvirai sakant, iš tokios vietos norisi kuo greičiau ištrūkti. Apsileidę vyrai ir moterys, murzini vaikaliai, tingiai besigainiojantys kiaurą sviedinį, apšiurę seniokai, pasirėmę ant aplūžusių vartų arba išsiskėtę ant tokių pat palaikių suolų. Tokia savijauta, kad patekai į aplinką, kurioje gyvena žmonės, patys save išmetę į savartyną, apsipratę su absurdišku nevalyvu ir nieko šviesesnio nebeįsivaizduojantys. Jei kas nors paimtų šluotą ir pabandytų bent apie vieno namo langus apsiukuoti, šiukšlyną paversto rajono gyventojai į tokią prie jų neprisitaikantį asmenį pasižiūrėtų su atviru priešiškumu.

Tačiau tarp judrių gatvių išsimėtęs lūšnynas staiga pasibaigia. Atsivėrusioje plynėje vienišas stovi masyvus, griežtų formų pastatas. Kitoje jo pusėje – pusiau aptvertas kiemas, o už jo švarus sodas su Švenčiausios mergelės statula, prisiglaudusia prie kiek apsilaupiusios plytų sienos. Į didžiulį pastatą duris veda gana iškilmingi laiptai. Stogo viršuje – nedidelis kryžius. Toks šiandien – Klyvlendo (Cleveland, OH) šv. Jurgio parapijos vaizdas. Parapijos, su kuria susijusi visa šio Amerikos pakraščio lietuvių istorija.

Dar taip neseniai aplink bažnyčią esančiose gatvėse buvo visai kitas vaizdas, švara ir tvarka. Žydėjo darželiai, pro atvirus langus plaikstėsi baltos užuolaidos. Vidiniuose kiemeliuose žaidė vaikai, džiūvo, ką tik išplauti lininiai rankšluosčiai ir staltiesės – nepaprastai brangūs prarastos Lietuvos prisiminimai. Didžioji bažnyčios menė šventadieniais būdavo pilnutėlė, o kartais net nebesutalpindavo atėjusių. Parapijos sode vykdavo linksmos tradicinės lie-

tuviškos šventės. Mokykloje skambėjo mažųjų lietuviukų balseliai. Netoliese skambėjo slovėnų telkinio bažnyčios varpai. Apie tas dienas mena kiek pageltę užrašai ant bažnyčios suolų-klaupkų. Tai parapijiečių, jau seniai iškeleliavusių į amžinybę pavardės.

Tačiau į tas vietas ėmė plūsti apsileidėliams, nuniokojusiems kurią nors kitą vietovę, prasidėjo plėšikavimai, neteisėtų "teisių" ieškojimai. Tvarkingesnieji gyventojai buvo priversti trauktis. Kai kuriems, patekusiems į nevalieikų apsuptį, teko palikti savo namus, taip ir nebesuradus net juokingai mažą kainą sutinkančio mokėto pirkėjo. Dailūs namai netrukus pavirto lūšnomis. Lietuvių tose vietose beveik nebeliko. Jurginė, kaip ją nuo seno meiliai vadindavo tikintieji, ištuštėjo. Tik kiek gausesnis slovėnų būrys, susiglaudęs apie gretimai esančią šv. Vito parapiją, atsilaukė. Ir štai ilgą laiką stovėjo vienas priešais kitą niekaip nesuderinami dalykai – tvarkingumas ir nevalyvas. Įdomiausia, kad nevalieikos jau ima trauktis. Vieni, kiek prasilavinę, patys išsikelia kitur, o kiti, viską aplinkui nuterėję, lyg skėriai dairosi, kur vėta nutūpti.

Miesto planuose numatyta, kad lūšnynų vietoje bus sukurtas naujas, itin modernus rajonas, su plačiomis alėjomis, žvilgančiais prekybos centrais ir kitais klestinčio didmiesčio vaizdais. Gal sulauks to laiko ir Jurginė, įkurta 1895-aisiais? Gal vėl parapijos sode rinksis nauja lietuvių karta ir su didžiule pagarbą žvelgs į visokias negandas atlaikiusias šventovės sienas...

Tačiau ir dabar, keletą kartų per metus sugrįžta į Jurginę dalis buvusių parapijiečių. Juos svetingai sutinka nepalaužiamų šios parapijos senbuvių būrelis. Kartu šventose Mišiose pasimeldžia, o paskui prie dailiai padengtų stalų susėda, prisiminimais ir ateities planais pasidalina.

Juozas Žygas

Manau, kad Vakarų, o gal ir viso pasaulio valstybininkai ramia sąžine atsakytų, kad vergų prekyba – draudžiama ir nebeegzistuoja. Atsakytų, net visai nepagalvodami, kad daugelis iš jų ir patys buvo tokios prekybos dalininkai. Ta vergų prekyba nepasibaigė su Molotovo ir Ribbentropo paktu, bet ir toliau vyko Teherane, Jaltaje bei Potsdame. Ji vyko ir 1990-1991 m., kuomet buvo girdimi galingų valstybių vadovų ir politikų balsai apie "Didžiosios Rusijos" nedalomumą. Baudžiamoji teisė nurodo, kad nusikaltime dalyvauja ne tik jo vykdytojai, bet ir tie, kurie padeda arba žinodami slepia.

Ta sutartimi Hitleris gavo laisvas rankas užpulti Lenkiją. Su Lenkijos užpuolimu ir prasidėjo Antrasis pasaulinis karas. Nežinau, ar kas nors yra tiksliai suskaičiavęs, kiek tas karas pareikalavo aukų. Minima, kad jų buvo apie 50 milijonų.

Tačiau tas karas ne tik pareikalavo dešimčių milijonų gyvybių ir išliejo dunojus kraujo. Jis iš pagrindų pakeitė pasaulio geopolitinį žemėlapi. Dingo daugelis valsty-

zidentas Borisas Jelcinas liepos 1 d. paskelbė, kad iki šių metų pabaigos Rusija galės atsilyginti visiems, kurių atlyginimų mokėjimas buvo sutrikęs. Centrinio Rusijos banko pirmininkas Sergejus Dubininas pasakė, kad infliacija Rusijoje šiemet siekia tik 12%. Tai esą labai gerai, lyginant su 1993 metų infliacija, siekusia net 2,600%.

Šiaurės ir Pietų Korėjos derybose, kuriose dalyvavo Kinijos ir JAV atstovai, susitarta dėl būsimų pasitarimų, siekiant taikos. Iki šiol sunkiausias derybų darbotvarkės punktas buvo Šiaurės Korėjos reikalavimas, kad iš Pietų Korėjos pasitrauktų ten laikoma JAV kariuomenė. Bus bandoma pakeisti dabartinę karo paliaubų sutartį pastovia taikos sutartimi. Spėjama, kad įveikti Šiaurės Korėjos užsispyrimą padėjo ten siaučiantis badas. Po įvairių

RUGPJŪČIO 23-OJI – XX-OJO AMŽIAUS GĖDA

(Kuomet Stalinas ir Hitleris tautomis prekiavo)

bių, subyrėjo jų sąjungos, žinoma, išskyrus Sovietų "sąjungą", kuri išsiplėtė į pačią Europos širdį. Atrodė, kad Europa buvo atiduota Apokaliptinės raitelių siautėjimui.

Yra istorijos klastojimas – kasmetinis gegužės 7-tosios minėjimas, vadinamas Europos išlaisvinimo diena. Nejaugi ir vakariečių sąmonėje "išlaisvinimas" įgavo sovietinę sąvoką?

Visi žymesni įvykiai turi savo "alfą" ir "omegą" – pradžią ir pabaigą. Rugpjūčio 23 d., Molotovui ir Ribbentropui pasirašius tą gėdingą sutartį, pagal kurią buvo parduotas valstybių, tautų ir žmonių likimas, buvo paleisti ir Apreiškimo knygoje minimi Apokaliptinės žvėrys. Jiems buvo leista siautėti beveik šesetą metų. O generolui Jodl pasirašius kapituliaciją, Vidurio ir Rytų Europa jokio išlaisvinimo nepatyrė. Tuo jo parašu ir Sąjungininkų štabo paskelbtu karo veiksmų sustabdymu, gegužės 7-oji yra laikoma pergalės – Victory diena. Tačiau ta "pergalė" nebuvo taikoma tiems, kuriuos pardavė 1939 m. rugpjūčio 23 d. O prie tų parduotųjų dar Jaltaje ir Potsdame "geranoriškai" buvo pridėta ir Vidurio Europa.

Rugpjūčio 23-ios dienos sutartį pasirašiusieji žinojo, kad ji prieštarauja tarptautinei teisei ir yra ne kas kita, kaip draudžiamoji vergų prekyba. Gal geriausiai "čeką" tai suprato, kuri pasirūpino,

kad apie ją niekas nežinotų. Kuo giliausiai šią sutartį paslėpė. Bet vis tik "yla iš maišo išlindo". 1989-1990 metais ta "yla" buvo pagrindinis ginklas, kovojant už savo teises. Kuomet Gorbačiovas bandė nustatinti įvairias "skrybų" sąlygas, tai buvo geras argumentas, kad Lietuva ne savo noru Rusijos glėbyje atsirado.

Atsimenu, į tuomet labai populiarią televizijos programą "Night Line" buvo pakviestas Algimantas Čekuolis. Kuomet programos vadovas paminėjo tas "tvarkingo atsiskyrimo sąlygas", A. Čekuolis labai vykusiai atsakė: – "Apie kokias skrybas gali būti kalbama? Lietuva jokių vedybų neturėjo, bet buvo išprievartauta" (raped).

Reikia žinoti, kad žmonės gana trumpą atmintį turi. Tad reikia pastoviai priminti tiems, kurie sako, kad Lietuva "dar nėra pasirengusi į NATO įstoti". Reikėtų jiems atsakyti: "Tie, kurie Jaltaje ir Potsdame Europos žemėlapi keitė, ir tie, kurie Jungtinėse Tautose Rusijos dominavimą toleravo ir kartu su ja balsavo, neturi moralinės teisės pasakyti, kad mes netinkame! Kuomet Rusija mus – Baltijos tautas – virškino, tai jūs turėjote progos savo gerbūvi kurti".

Bet norint nemaloniją tiesą į akis pasakyti, reikia gerus diplomatus turėti. Deja, dabartinė Lietuva jų dar neturi!

Iš visur – apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

potvynių ir audrų prasidėjo sausra, užtrukusi jau du mėnesius.

• Britanijoje paskelbti seni dokumentai parodė, kad II pasaulinio karo metu britų premjeras Winston Churchill pritarė milijoninių kyšių mokėjimui tuometiniams Ispanijos generolams už tai, kad jie neįtrauktų Ispanijos į karinę sąjungą su fašistinėmis vokiečių ir italų vyriausybėmis. Ispanijos įstojimas būtų leidęs uždaryti Gibraltaro sąsiaurį ir visą Viduržemio jūrą. Kyšiai generolams siekė apie 20 mln. dolerių. Ispanijos valdžiai tuo metu vadovavo Francisco Franco.

• Bolivijoje prieš 20 metų iš valdžios nelengvai buvo pašalintas diktatorius generolas Hugo Banzer. Tuomet jis žadėjo sugrįžti į valdžią. Dabar demokratiniuose

rinkimuose jis tai padarė.

• Turkijos karo lėktuvai puolė netoli Irako sienos esančias kurdų sukilėlių stovyklas.

• Europos valstybėse dar nemažėja bedarbių skaičius. Ypač daug bedarbių yra tarp 15-24 metų amžiaus jaunimo. Ispanijoje jaunų bedarbių yra daugiau kaip 40%. Nemažai jaunimo, neturinčio darbo, yra Suomijoje, Prancūzijoje ir Italijoje. Pernai Amerikoje jaunų bedarbių buvo 12%.

• Rusijos prezidentas B. Jelcinas ir Rusijos stačiatikių patriarchas Aleksijus II, stovėdami vienas šalia kito prie atstatomos šv. Boriso ir Glebo cerkvės, po trumpų kalbų apsikabino ir pasibučiavo, žadėdami išlaikyti tradicinę Rusijos bažnyčią sveiką ir stiprią. Tam bus sudaryta speciali komisija.

NE VISKAS ŠVENTA, KAS ŠVENTINAMA

(Atkelta iš 1 psl.)

Muniškių prieglaudoje, o gal greitai užbaigs ir ilsėsis kapinaitėse. Gal pavasariniai Nevėžio potvyniai, skalaudami atsisteistą sklypą, gąsdins ir daug jaunesnius šeiminius. Tik visada prie vingiuoto Babtų kelio regėsis žaizda, gili ir skaudi, perėjusi per nekaltų žmonių likimą.

Žinau, vis tiek atpažins, kad ir vardą pakeisčiau, nes visi tą smulkutę Raudondvario lakštingalą mylėjo. Buvo tai bene devyniasdešimt pirmųjų metų lapkrityje. Prie namo bolavo apsnigtos plytos ir šiferio lakštai. Stogė žiojėjo didžiulė skylė. Moteris maldavo:

– Deputate, padėkite man. Norėčiau tą butą išsipirkti ir susiremontuoti. Savininkų nėra, viršaitis sutinka. Užtarkite žodį. Šalta mūsų dainorėlei (prašytojos dukrai), o ir dar mažesnius du sūnus turiu.

Tą žiemą nešalo šeima. Išpirktą butą suremontavo. Vėliau, pasirodė, kad ne tik to buto reikėjo, bet ir visas pirmasis aukštas jau tik jai turėjo priklausyti, o dar vėliau – jau ir žemė prie namo. Kaip ta laputė, tik viena kojelė į rogeles išmeldusi įkelti, vėliau šast ir visa sveika sėdi. Tik neužteko tuose namuose dukrai vietos.

O dabar galvoju: kodėl taip šlykščiai ir įžūliai džiūgauja veidmainystė, kodėl mes jai neatsparūs?

Banaliai paprasta ir trečioji istorija.

Labai nedaug turėjo senoliai žemės, vos devynetą hektarų. Todėl tik vieną iš trijų dukterų namuose paliko. Kitoms tėvai dalis išmokėjo, šiuos tokius kračius sukrovė. Karo metais netikėtai numirė senolis. Naujų laikų nesulaukusi ir jokio testamento neparašiusi, pasimirė ir senoji, o dar vėliau – ir į marčias nutekėjusios seserys. Įvairiuose miestuose gyvi liko tik jų vaikai – po tris nuo kiekvienos sesers.

– Taigi, – sako jie dabar. – Mums tik po hektarą, o tau, tetule, visi trys lieka.

Trys, tai trys. Kaip ir tiems, kurie niekad savo žemės neturėjo, arklių, padargų ir kitokio turto į kolchozą neatidavė, niekam dalių nemokėjo. Bene bylinėsies senatvėje su gėdos ir sąžinės neturinčiais giminaičiais, juo labiau, kad tėvai jokių dokumentų nepaliko. Tik žodį, tartą prieš gerą penkiasdešimt metų. Aišku, dar ir jų karštinimo vargų nederėtų pamiršti.

Nedaug turės naudos iš to vieno, kaip iš dangaus nukritusio hektaro, naujieji privačios nuosavybės sergėtojai. "Et, mažos mūsų nuodėmės. Jeigu "priklaus", tai kodėl nepaimti?" – gal šie ramins save.

Tūlas ims ir prikaišios:

tai kodėl leidai? Kodėl tokie įstatymai buvo priimti? Ir jis bus teisus, nes tikrai nežinau, kaip į įstatymus sudėti žmogiškumą, sąžinę, pagarbą, atjautimą. Nežinau, kaip įstatymais žmogų apsaugoti nuo godumo, giminių išdavystės. Kaip įrodyti, kad vienas kitas hektaras žemės, sutrunijęs medinis namas, į krūmynus pavirtęs miško gabalas dar nėra gyvenimas. Nėra tai nei šeima, nei giminė, gentis, tauta.

Pasakojama, kad daugelio valstybių užkariautojas Aleksandras Makedonietis, prieš mirtį prašė, kad jį palaidotų su iškištomis iš karsto rankomis, idant visi matytų, jog nieko nepasiemė su saviimi.

Suprantu, kiek nedaug naudos iš retorinio klausimo: ką jūs, naujieji lietuviai, mano tautiečiai, laikysite savo rankose? Gal pilis, mašinas, hektarus, akcijas ir kitą privačią nuosavybę, tą daug kartų šventinamą ir nepašventintą tuštumą?

Seime ir įvairių priėmimų metu ne kartą buvau susitikęs ir kalbėjau su velioniu Genadijumi Konopliovu. Perskaičiau ne vieną jo straipsnį, išspausdintą "Savininke", "Aljanse" ir kitur. Be abejo, buvo protingas, darbštus, pareigingas, apsukrus. Ir trūko tiek nedaug: daugiau meilės – gyvenimui, žmonėms, o mažiau – turtui.

KATALIKIŲ MOTERŲ SUAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių – Romos katalikų moterų sąjungos 47-asis suvažiavimas įvyks 1997 rugpjūčio 21-23 dienomis, šv. Petro ir Povilo parapijos mokykloje – 1433 Hamilton Ave., Grand Rapids, Michigan. Jį globos 42-oji kuopa. Nakvynė numatyta Days Inn of Grand Rapids – Downtown viešbutyje, 310 Pearl Street NW. Jo telefonas – 616-235-7611. Paskutinis toks suvažiavimas Grand Rapids mieste buvo 1985-ais metais. Suplanuota įvairi ir įdomi programa.

Registracija ir susipažinimo vaisės prasidės 4 v. p.p. Days Inn viešbutyje rugpjūčio 21 d. (ketvirtadienį). Penktadienio programą pradėsime 8 val. ryto šv. Mišiomis šv. Petro ir Povilo bažnyčioje. Po jų – pusryčiai ir visos dienos posėdžiai. 6 v.v. netolimame Rockford mies-

telyje, Antano ir Ritos Astrų sodyboje, bus vakarienė, laužas, dainos.

Šeštadienį bus trumpa ekskursija po Grand Rapids miestą ir pasivažinėjimas laivu Michigan ežere prie Grand Haven miestelio. 5 v.v. – šv. Mišios. Po jų – užbaigimo banketas su koncertu šv. Petro ir Povilo parapijos patalpose. Bankete ir koncerte kviečiame dalyvauti visus, ne tik atstoves.

Apie dalyvavimą suvažiavime ar bankete-koncerte prašome pranešti Gražinai Kamantienei, tel. (616) 791-7333 arba faksu – (616) 791-7888.

Kaip būtų dziugu, jei kiekviena kuopa atsiųstų savo atstoves. Grand Rapids 42-oji kuopa yra pasiruošusi visas mielai priimti. Laukiame!

G.K.

PAMINĖTA LIETUVIŠKOS KNYGOS SUKAKTIS

Feliksas Masaitis

Kuklų, bet malonų Martyno Mažvydo knygos 450 metų sukakties minėjimą surengė ALTS-gos Los Angeles skyrius. Minėjimas vyko nelabai patogiu laiku – vasaros viduryje, kada daug žmonių yra išvykę atostogų, o kiti laisvalaikį leidžia pajūryje. Be to, reklamuojant buvoždėta tik paskaita ir kuklios vaisės, be jokios meninės dalies. Todėl nesitikėta dalyvių gausos. Tačiau, žinia, kad kalbėtoju pakviestas Karolis Milkovaitis, kuris jau ne kartą yra čia pasirodęs su turiningomis, kruopščiai paruoštomis paskaitomis, į minėjimą sukvietė gana gražų dalyvių skaičių.

K. Milkovaitis savo kalbą pradėjo apgailestaudamas, jog nežiūrint, kad pirmosios lietuviškos knygos pasirodymas yra vienas iš reikšmingiausių įvykių tautos istorijoje, dar ir šiandieną tenka suktikti žmonių, kurie apie M. Mažvydą nėra girdėję ar jį gerokai primiršę. Pranešėjas išsamiai apibūdino M. Maž-

vydo asmenybę, jo išsimokslinimą, to laiko politinę padėtį, valstybinę santvarką bei aplinkybes, kuriose M. Mažvydas ėmėsi šio darbo. Juk tuo laiku lietuvių kalba buvo beveik nežinoma. Bet M. Mažvydas suvokė mūsų kalbos grožį, žinojo, kad lietuvių kalba yra viena iš seniausių kalbų visame pasaulyje.

K. Milkovaitis ypatingai pabrėžė tos knygos pasirodymo reikšmę lietuvių tautai ir M. Mažvydo nuopelnus. Juk jis buvo pirmasis, kuris lietuvių kalbą išvedė iš dūminės pirkios į kultūringą viešumą. Jo ryžtas – ypatingai drąsus, nes niekas kitas iki jo net nėra bandęs to daryti.

K. Milkovaičio kalba buvo atidžiai išklausyta ir įvertinta gausiais plojimais. Po paskaitos minėjimo dalyviai, rengėjų pakviesti, rikavosi prie gausiai apkrautų vaisių stalų. Reiškiamo padėką ALTS-gos Los Angeles skyriaus pirmininkei p. Rūtai Sakienei ir jos veikliai valdybai.

P A D Ė K A

Gerbiamai "Dirvos" redakcijai ir administracijai geriausius sveikinimus nuo "Dainavos" kalnelių siunčia 31-sios Mokytojų studijų savaitės vadovybė ir dalyviai.

Nuostabaus grožio gamtos prieglobstyje mokytojai darniai dirba, semiasi dvasinio peno, kad pirmajam skambučiui lituanistinėje mokykloje suskambėjus, mokytojų idomiau ir išradingiau.

Telydi Jus visus geriausia sėkmė!

Regina Kučienė

Jūratė Stirbienė

Eglė Novak

Alicija Brazaitienė

Irena Senkevičienė

Vida Brazaitytė

Jūratė Kuraitė-Harris

Audronė Elvikienė

Ramunė Kubiliūtė

(keli parašai – neišskaitomi)

MES DAR KARTĄ IŠRADOME DVIRATĮ

Mes, vilniečiai konструкторiai – Jokūbas Lazdunskis ir Raimundas Pakalniškis – sukūrėme ir užpatentavome naujo tipo dviratį su papildoma rankine pavara.

Naujasis dviratis yra daug tobulesnis už paprastą. Važiuojant paprastu dviračiu, dirba tik kojos. O su naujuoju galima važiuoti, dirbant kojomis ir rankomis kartu arba atskirai. Juo daug lengviau važiuoti. Rankų judesiai primena irklavimą. Mankštinasi viso kūno raumenys. Važiavimas, ypač užmiestyje, teikia didelį malonumą. Tai sveikatos ir jaunystės eliksyras bet kurio amžiaus žmonėms.

Naujo dviračio gamyba – nesudėtinga. O jo kaina – kaip paprasto dviračio. Tačiau, kad toks sumanymas būtų įgyvendintas masiškai, reikia reklamos. Reklama – tai lėšos, kurių, deja, mes neturime. J. Lazdunskis – 90-ties metų, neturtingas pensininkas. O R. Pakalniškis dirba įmonėje, kuri jau visus

metus neišmoka atlyginimų. Vienas darbininkas, nebeištvėręs tokios padėties, nusižudė.

Prašome mums padėti. Mums reikia rėmėjų. Gal būt jūs sukursite su mumis bendrą akcinę bendrovę, reklamuosite ir padėsite įgyvendinti šį išradimą. O gal būt jūs galite surasti mums kompanionų?

Lietuvoje dviračiai ir darbo jėga – pigi. Dviratis kainuoja apie 130 dolerių. Platindami naują dviratį užsienyje, prisidėsime prie Lietuvos vardo išgarsinimo, sukursime naujas darbo vietas. Bus ir abipusis pelnas, nes naujasis dviratis paplis visame pasaulyje.

Važiuodami šiuo dviračiu, net ir būdami šimtamečiai, liksite sveiki ir žvalūs. Apie mūsų išradimą rašė ir "Lietuvos aidas".

Jokūbas Lazdunskis

Klinika 11-8

Vilnius 2055

Lietuva

Red. priedas: Šio laiško autorius atsiuntė ir Vinco Ignatavičiaus straipsnį, išspausdintą "Lietuvos aide" – "Devyniasdešimtmetis vilnietis įsitikinęs, kad jo dviratis gali užkariauti pasaulį" su Jokubo Lazdunskio nuotrauka.

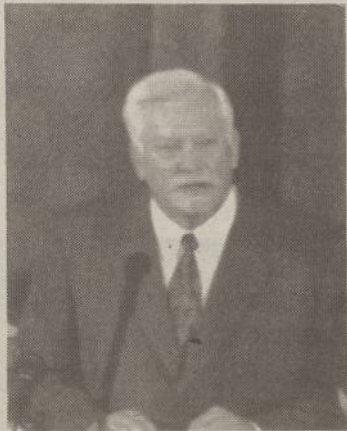
Jokubas Lazdunskis ant savojo dviračio

Raimundo Šuikos nuotr. iš "Lietuvos aidas"

DEVINTAJAME PLB SEIME

Devintajame Pasaulio Lietuvių bendruomenės seime, įvykusiame liepos 1-7 dienomis Lietuvos Respublikos Seimo patalpose Vilniuje, dalyvavo 131 atstovas iš Argentinos, Australijos, Gudijos (Baltarusijos), Belgijos, Brazilijos, Didžiosios Britanijos, Estijos, Gruzijos, Jungtinių Amerikos valstijų, Kanados, Latvijos, Lenkijos, Moldovos, Rusijos (Sibiro, Karaliaučiaus srities ir kt.) Švedijos, Šveicarijos, Ukrainos, Urugvajaus ir Vokietijos.

Seimą pradėjo ir su atvykusiais garbės svečiais supažindino PLB valdybos pirmininkas Bronius Nainys. Maldą sukalbėjo Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys J. Bačkis. Sveikinimo kalbas pasakė Lietuvos Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas, Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas prof. dr. Vytautas Landsbergis, lietuvių katalikų, gyvenančių išeivijoje, vyskupas Paulius Baltakis ir Vilniaus miesto meras Rolandas Paksas. Toliau seimo darbams vadovavo seimo prezidiumo pirmininkas Vytautas Kamantas (JAV), pavaduotojai Andrius Šmitas (Vokietija) ir dr. Antanas Stepanas (Australija). Sekretoriavo Kanados atstovai Marytė Balaišytė, Juozas Krištolaitis ir kun. Edis Putrimas.

PLB seimą sveikina Lietuvos Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas

Seimo darbų programą sudarė dvi dalys. Pirmoje PLB valdybos nariai skaitė pranešimus apie savo darbus, atliktus per penkerius metus. Kontrolės komisija jos veiklą vertino atskaitomybės požiūriu. Garbės teismo pirmininkas kalbėjo apie teismo veiklą. Kraštų bendruomenių ir jaunimo sąjungų pirmininkai papasakojo apie savo darbus, veiklos sąlygas ir ateities planus.

Antroje dalyje vyko sėkmingos svarstybos apie užsienio lietuvių jaunimo lietuvišką švietimą, kultūros, šeimos, religijos, jaunimo, sporto, visuomeninio ir organizacinio darbo klausimus. Juos nagrinėjome, visiems atstovams susiskirsčius į dešimtį grupių, tuo pačiu metu aptariančių tą patį klausimą. Taip buvo sudaryta proga didesniai atstovų skaičiui aktyviau dalyvauti. Grupių išvados paskelbtos seimo plenariniuose posėdžiuose. Jas vėliau suderino Nutarimų komisija.

Seime trejų metų kadencijai buvo išrinkta nauja PLB valdyba. 99 atstovams balsuojant už pasiūlytus kandidatus, 5 atstovams balsuojant prieš ir 10 atstovų susilaikius, į naują PLB valdybą buvo išrinkti: Tomas Bartusevičius (Vokietija), Danutė Čiornij (Ukraina), Vytautas Kamantas (JAV), Rasa Kuriene (Kanada), Milda Lenkauskienė (JAV), kun. Edis Putrimas (Kanada), Algis Rugienius (JAV), Audrius Šileika (Kanada), prof. dr. Vytis Viliūnas (Rusija), Gabrielius Žemkalnis (Australija) ir Horstas Žibas (JAV). Pirmajame naujos PLB valdybos posėdyje pirmininku buvo išrinktas Vytautas Kamantas.

Liepos 25 devintajame Pasaulio Lietuvių jaunimo kongrese nauju šios sąjungos pirmininku buvo išrinktas Ri-

mas Baliulis iš Vokietijos, kuris automatiškai tapo PLB valdybos nariu. Tad naująją PLB valdybos "darbo komandą" dabar sudaro 12 asmenų iš 6 kraštų. Jie perims pareigas iš penkerių metų kadenciją baigiančios pirmininko Broniaus Nainio vadovaujamos PLB valdybos rugpjūčio pabaigoje.

Seime taip pat buvo renkama PLB Kontrolės komisija ir Garbės teismas trejų metų kadencijai. Į PLB Kontrolės komisiją buvo išrinkti trys nariai: Algimantas Gečys iš JAV, Petras Adomonis iš Kanados ir Joana Kuraitė-Lasienė. Į PLB Garbės teismą buvo išrinkti penki nariai: Eugenijus Čuplinskas iš Kanados, dr. Antanas Stepanas iš Australijos, Viktoras Baltutis iš Australijos, Vacys Garbonkus iš JAV ir Vytautas Kutkus iš JAV.

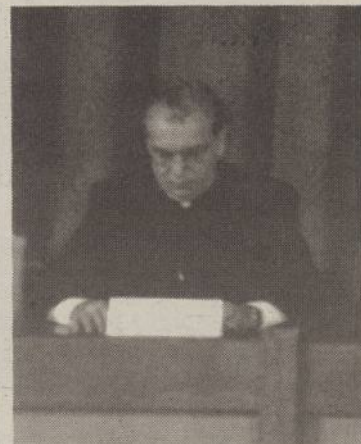
Liepos 4 - 6 dienomis PLB seimo atstovai, Lietuvos Respublikos Prezidento Algirdo Brazausko ir kitų Lietuvos pareigūnų pakviesti, dalyvavo įvairiuose Valstybės dienos - karaliaus Mindaugo karūnavimo šventės proga vykusiuose renginiuose: prezidentūroje, Vilniaus universitete ir Vilniaus katedroje-bazilikoje. Taip pat jie dalyvavo ir Lietuvos moksleivių Dainų šventėje.

Liepos 5 d. PLB seimo atstovai prasmingai prisiminė bei pagerbė žuvusius partizanus ir padėjo gyviems Lietuvos partizanams, susirinkusiems į PLB seimo programos komisijos pirmininkės Irenos Lukoševičienės ir jos talkininkių suruoštą Partizanų minėjimą.

Liepos 7 dieną PLB seimo atstovai apsilankė Lenkijoje pas Seinų ir Punsko lietuvių, išklusę pranešimus apie jų veiklą, aplankę Seinų baziliką, vyskupo Antano Baranausko kapą, Seinų ka-

Buvęs PLB pirmininkas Bronius Nainys

Arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis

rių kapus, lietuvių ūkininkų sodybas. Jie kartu džiaugėsi Punsko 400 metų gyvenimo ir lietuviškos veiklos sukaktimi bei Punsko saviveiklininkų atlikta labai įdomia, gražia ir linksma dainų ir šokių programa.

PLB sąranga ir Konstitucija iš esmės liko nepakeista. Tačiau seimas priėmė keletą pataisų: sumažino PLB seimų ir renkamų vadovybių kadenciją nuo keturių iki trejų metų, paryškino, kad PLB sudaro visi lietuviai, gyveną už Lietuvos Respublikos ribų, kad PLB Konstitucija remiasi Lietuvių Chartija ir nesieja savęs su jokia politine partija, pasaulėžiūra ar religija, kad pagrindinis PLB tikslas ir darbų atrama yra nepriklausoma Lietuvos valstybė ir už jos ribų gyvenančių tautiečių lietuviybė.

Seimo atstovai kelis kartus plojimais ir atsistojimu padėjo PLB Valdybos pirmininkui Broniui Nainiui ir jo valdybai, įteikdami padėkos dovanas.

PLB seimą globojo Lietuvos Respublikos Seimo vadovybė. Seimo valdyba sudarė PLB seimo aptarnavimo komisiją, kuriai pirmininkavo Seimo Pirmininko pavaduotojas prof. dr. Feliksas Palubinskas. Technškai PLB seimui talkino LR Seimo kanclerio Jurgio Razmos prižiūrima bei kanceliarijos vadovo Arvydo Kregždės vadovaujama tarnyba. Naujų kraštų bendruomenių atstovams ir

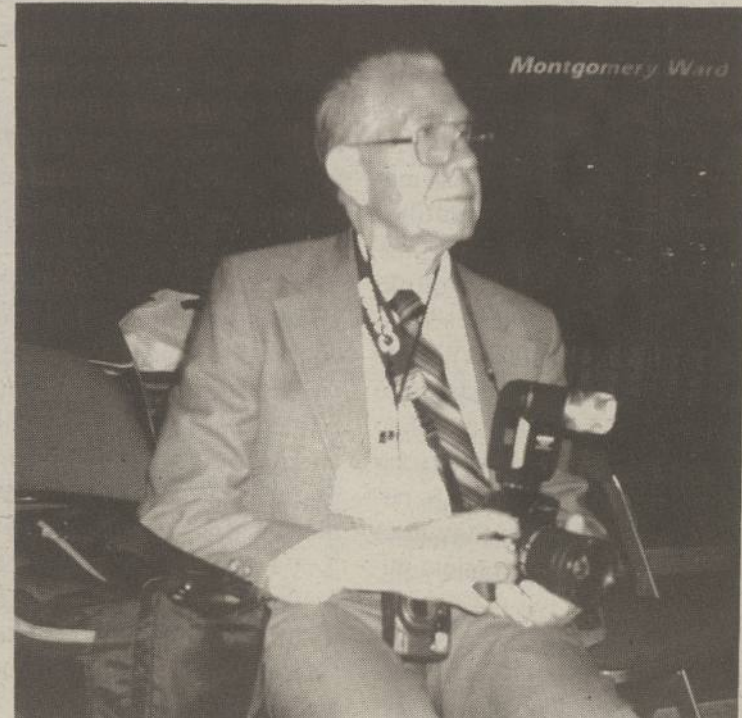
seimo darbams finansinę paramą suteikė Ministro pirmininko Gedimino Vagnoriaus vadovaujama LR Vyriausybė per Lietuvos regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentą. Seimo paruošiamuosius darbus, renginius bei leidinius parėmė JAV Lietuvių Fondas, PLB Fondas, kai kurios JAV, Kanados ir kitų kraštų lietuvių organizacijos, daugelis asmenų ir PLB valdyba iš savo kuklaus izdo. Savo kelionės, registracijos mokesčio ir pragyvenimo Lietuvoje išlaidas apsimokėjo patys iš Australijos, Vakarų Europos ir Šiaurės bei Pietų Amerikos atvykę seimo atstovai ir PLB valdybos nariai.

PLB seimą sušaukė, jos programą suruošė ir visus kitus reikalus tvarkė pirmininko Broniaus Nainio vadovaujama PLB valdyba, jos atstovas Lietuvoje Juozas Gaila, PLB atstovybės Vilniuje įstaigos vedėja Virginija Grybaitė bei jų talkininkai.

Visiems PLB IX Seimo svečiams, atstovams, kraštų bendruomenėms ir jų nariams, organizacijoms, spaudai, radijui, televizijai, kitiems talkininkams ir rėmėjams, esantiems Lietuvoje ir už jos ribų - didelė padėka už visų prasmingą darbą, paramą ir sustiprintą pasiryžimą ateityje dar daugiau dirbti lietuvių išlaikymui išeivijoje, Pasaulio Lietuvių bendruomenei ir Lietuvai. *PLB inf.*

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis linki sėkmės PLB seimo atstovui, "Vilties" draugijos vicepirmininkui dr. V.Stankui. Iš kairės: V.Stankus, Rūta Grigaitienė, V.Landsbergis ir Gražina Landsbergienė

Aktyvus Čikagos lietuviškų renginių dalyvis, fotografas Zigmantas Degutis, jau kelis dešimtmečius įamžinantis išeivijos gyvenimą E.Šulaičio nuotr.

ŠVENTOS ONOS ATLAIDAI

(Tęsinys. Pradžia – 28 nr.)

– Jūsų laimei, tuo metu bus galima.

– Bet mes norėtumėm, dvasiškas tėve, kad tik jūs mus sutuoktumėte.

Jaunuolis nedrąsiai padėjo voką. Kunigas neskubėjo jo paimti, o tik paklausė:

– Ar jūsų tėvai buvo Sibire?

Pasirodo, nuotakos abu tėvai ten buvo, o jaunojo – motina.

– Tada nieko iš jūsų neimsiu. Daug mano giminių buvo Sibire, ne vienas ten pasiliko amžinai. Todėl aš labai gerbiu visus buvusius tremtinius, jų vaikus ir vaikaičius.

Klebonui būdavo pats nemaloniausias dalykas imti iš tikinčiųjų pinigus. "Nejaugi mes kokie kirpėjai ar siuvėjai, kad už kiekvieną suteiktą krikščionišką paslaugą turime imti pinigus", – jis pagalvodavo, – "Tiesa, bažnyčios išlaikymas daug kainuoja, bet tegu joje būna kukliau, o brangininku aš nebūsiu".

Kunigas Lastauskas niekada nesivaikė materialinės naudos. Perdaug jis nepuošdavo bažnyčių, kuriose jam teko klebonauti. Niekada nesvajavo ir apie savo "Volgą", nors ne vienas klebonas ją jau turėjo.

Atėjo šeštadienis – šv. Onos išvakarės. Pamokslas rytdienai jau buvo beveik paruoštas. Atsisėdęs į fotelį, dar sykį jį peržiūrėjo. Pradžioje jis paminės, kad šventoji Ona buvo šventosios Marijos, Kristaus gimdytojos, motina. Vadinas, jau vien todėl mes turime ją gerbti. Toliau pamoksle bus plėtojama jo mėgiamiausia meilės tema. Gyvenimas be meilės – tuščias, beprasmis. Todėl visi mes turime, kaip mokė Jėzus Kristus, mylėti visus, visus, net savo priešininkus. Koks bus gražus gyvenimas Žemėje, kai visur viešpataus meilė.

Padėjęs pamokslo santrauką į šalį, jis užmerkė akis ir ėmė galvoti apie savo gyvenimą. Nuo pat vaikystės jo širdis buvo pilna meilės. Jis mylėjo Dievulį, savo mamytę, tėvelį, broliuką, babunytę. O kaip jis, kai buvo dar mažas, mylėjo savo šuniuką! Sykių tėvelis atnešė visai mažytį ir pasakė: "Užaugink, Antaniuk, jį, tai bus tavo draugas". Antaniukas jį girdė pieniu, ir šuniukas augo sveikas ir linksmas. Negalėjo juo atsidžiaugti. Bet sykį šunytis išbėgo iš kiemo ir nebesugrįžo. Kaip Antaniukas tada verkė, ilgai negalėjo nusiraminti...

Paskui jis prisiminė, kai gimnazijoje, antroje klasėje, sėdėjo viename suole su žyduku. Buvo tokių, kurie iš to žyduko juokėsi ir jį erzino, o

Antanas jį visada užtardavo.

Vėliau jis ėmė mylėti mergaites. Jis mylėjo visas savo klasės drauges, norėjo, kad jos būtų laimingos. Priešpaskutinėje gimnazijos klasėje jis pamilo vieną iš jų. Kokios tai buvo laimingos dienos! Genutė turėjo puikų balsą, o jis, Antanas, gerai grojo pianinu. Per mokyklinius vakarėlius Genutė, jam akomponuojant, dainuodavo. Jie išeidavo pasivaikščioti už miesto. Jam atrodė, kad širdis iš meilės gali plyšti. Tačiau kitais metais, kai jis buvo paskutinėje gimnazijos klasėje, Genutė sutiko kitą – gražesnę, aukštesnę. Jie nustojo kartu koncertuoti. Antanui nebesinorėjo gyventi. Tada jis visą savo meilę paskyrė Kristui ir pajuto, kad jo pašaukimas – tarnauti Jam visą likusį gyvenimą. Tačiau ir įstojęs į kunigų seminariją, jis dažnai prisimindavo Genutę. Ir šiandien jam atrodo, kad ją mylėjo visą gyvenimą. O tame, kas atsitiko, jis matė Dievo valią. Dėkojo Jam, kad tokiu būdu tapo Jo tarnu ir skleidė meilę tarp žmonių.

Taigi pagrindinė jo pamokslo mintis ir bus meilė: mylėkime vieni kitus taip, kaip mokė Kristus. Ir dar jis savo pamoksle sakys: "Žmonės, darykite gerus darbus". Jam norėtųsi pasakyti: "Geriau jūs kiek mažiau melskitės, bet daugiau darykite gerų darbų". Tačiau kliūtų jam nuo vyskupo, jei šis sužinotų, kad kunigas Lastauskas žmonėms siūlęs mažiau melstis.

Po pietų klebonas nuėjo pas savo pusseserę Aldoną, gyvenusią Utenoje. Visada, kai ruošdavosi į atlaidus, prašydavo, kad jį nuvežtų ir parvežtų su savo mašina Aldonos vyras Stasys, dirbęs vairuotoju. Stasys niekada neatsakydavo... Ir dabar šis mielai sutiko tai padaryti.

Visą vakarą kunigas Lastauskas dar tobulino pamokslą: kažkuo papildė, kažką išbraukė, o galų gale viską perrašė. Į atskirą popieriaus lapą surašė pamokslo planą, kurį pasiims su savimi į sakyklą. Lyg studentas prieš egzaminą dar ir dar kartą jį perskaitė.

Šv. Onos atlaidų rytą Utenos klebonas atsibudo anksti. Pasiėmęs brevijorių, jis gal kiek skubotai perskaitė rytmetines maldas. Netrukus atvažiavo Stasys ir jie išvyko. Matėsi, kad laukia nuostabi diena.

Pravažiavo Leliūnus. Laukuose jau daug kur buvo pjaunami rugiai ir kviečiai. "Niekur, deja, nesimato gubų", – pagalvojo klebonas. – "Javus dabar pjauna kombainais. O kaip būdavo malonu

A. Mikutavičius

akiai vaikystėje, kai prasidėdavo rugiapjūtė ir visur stovėdavo gubos".

Pravažiavus vieškelį, vedantį į Skiemonis, Stasys pasuko į dešinę. Klebonas prisiminė, kad netoli nuo čia prieš karą gyveno teta Ona su šeima. Tai pas juos po atlaidų dažnai jis su broliuku kelias dienas pasisvečiuodavo, žaisdavo su pusbroliu Kastyčiu ir pussesere Birute. Su dėdės Adomo "Fiatu" atvažiuodavo ir pusbrolis Kęstutis. Jis ir parveždavo Antaną į Anykščius. Štai ir dabar jie važiuoja tuo pačiu keliu. Anykščiai vis arčiau ir arčiau, tuoj pasirodys piliakalnis.

Kokie malonūs prisiminimai... Kęstutis visada sustodavo prie piliakalnio. Visi jaunuoliai bėgdami įkoptavo į pačią piliakalnio viršūnę. Tada jo šlaitai buvo pliki, net krūmelių būdavo tik vienas kitas. Dabar jie apaugę mišku. Net sunku patikėti, kad čia – tas pats piliakalnis.

Kunigas Lastauskas pasakė:

– Sustok, Stasy. Išlipkim, pasiskinkim čiobrelį.

Čia jų buvo pilna. Kunigas tarė:

– Būtų man penkiolika metų, vienu ypu užkopčiau į pačią kalno viršūnę ir pasigėrėčiau atsiveriančiu vaizdu. Nuo kalno galėdavome pamatyti penkias ar šešias bažnyčias. Deja, ir aš nebe tas ir kalnas visai kitoks: auga pušys, o pačioje viršūnėje – aukštas paminklas Jonui Biliūnui, po kuriuo ilsisi jo kaulai.

Vėl abu sėdo į mašiną. Tuoj pasirodė raudoni šv. Mato bažnyčios bokštai. Už kelių minučių kunigas atsiveikino su Stasiu ir nuėjo į kleboniją, kur rado jau nemažai atvykusių kunigų.

– Na, ką gi, palauksime dar dešimt – penkiolika minučių, ir – visi į darbą, – tarė Anykščių klebonas. – Yra šešios klausyklos, tad šeši kunigai galės eiti klausyti išpažinčių dabar, o likusieji – per sumą. Manau, kad jūs, dekanė, neisite, nes sumą laikysite. Pailsėkite.

– Ką jūs, ką jūs, kuo aš geresnis už kitus, – atsakė kunigas Lastauskas.

– Jūsų valia. Tada prašom į zakristiją.

Kunigai apsivilko kamžas, užsimetė violetines stulas ir išėjo į didžiulę Anykščių bažnyčią.

Iš visų pastoracinių darbų kunigas Lastauskas labiausiai nemėgo klausyti išpažinčių. Jis labai pavargdavo. Atbūkdavo dėmesys, sunku būdavo viską suprasti, ką

jam pašnibždomis sakydavo pro langelį. Ypač atsibosdavo davatkos, einančios išpažinties kiekvieną savaitę. Ir kokių tik nuodėmių jos nepri-galvodavo! Negerai sukalbėjo "Sveika Marija" ir jau – nuodėmė. Ir dabar klebonas suprato, kad pati pirmoji, priklaupusioji prie klausyklos, buvo davatkėlė. "Ir ko tu laiką gaišti", – vos nepasakė jis. Išklaušė visas jos "nuodėmes", pasakė keletą žodžių, o atgailai liepė padaryti tris gerus darbus. Davatka net išsižiojo:

– Kaip, kaip pasakėt, kunigėli? Kokius gerus darbus? Aš jau geriau dešimt kartų sukalbėsiu rožančių.

– Ne, ne, – atsakė jai kunigas. – Būtinai turi padaryti tris gerus darbus, kad nuodėmės būtų atleistos.

Davatkėlė net persižegno-ti užmiršo. Pirmą kartą gyvenime jai kunigas ne kokią nors maldą paskyrė, o liepė atlikti ... gerus darbus! Ir nuėjo ji nuo klausyklos labai susirūpinusi.

Kai kunigas Lastauskas grįžo į kleboniją, iki sumos dar buvo likę apie valandą. Jis užmerkė akis ir, rodos, apie nieką nebegalvojo...

Lygiai 12 valandą zakristijonas tris kartus patraukė juostą, prie kurios buvo pritvirtintas varpelis. Visi kunigai išėjo į bažnyčią. Utenos klebonas nuėjo prie altoriaus, paėmė į rankas monstranciją, su ja peržegnojo visus žmones ir pasuko prie baldakimo. Kunigai su uždegtomis žvakėmis rankose žengė į priekį. Procesija pajudėjo. Lastauskas, nešdamas monstranciją, susikaupęs meldėsi, bet jo

mintys nejučiomis vis skrido į vaikystės šv. Onos atlaidus. "Štai čia, po šiais klevais, tada aš per sumą stovėdavau kartu su tėvu, dėdėmis, pusbroliais", – šmėkstelėjo jam.

Procesija apsuko ratą aplink bažnyčią ir sugrįžo į vidų. Kaip visada prieš sumą, suklaupę žmonės ėmė giedoti "Pulkim ant kelių". Giesmei pasibaigus, kunigas Lastauskas paėmė į rankas taurę, apdengtą žaliu audeklu, ir kartu su šešiais mišių patarnautojais, ėjusiais priekyje, žengė prie altoriaus. Jis žinojo, kad dabar visi stebi kiekvieną jo judesį...

Suma prasidėjo pašlaks-tymu. Susikaupęs, su krapylu rankoje ėjo klebonas per bažnyčią. Jis matė ne vieną pažįstamą žmogų. Norėjosi nusišypsoti jiems, linktelėti galva, bet jo veidas liko lyg akmeninis...

Atėjo laikas eiti į sakyklą. Perskaitęs evangeliją ir pabučiavęs Naująjį Testamentą, kunigas Lastauskas susikaupęs ilgokai patylėjo ir pradėjo pamokslą. Per daugelį metų jis neblogai išmoko oratorinį meną, kurio semtis pradėjo dar seminarijoje. Jis žinojo, kada reikia pakelti balsą, kada padaryti pauzę. Žinojo, kad reikia kalbėti kuo lėčiau: tada galima parinkti tikslesnį, tinkamesnį žodį.

Netoli sakyklos klebonas pamatė stovintį Anykščių vaistininką Balčiūną su žmona. Jie, kaip ir daugelis, labai atidžiai klausėsi jo žodžių. Atrodo, kad pamokslo turinys pasiekia susirinkusiųjų širdis. Tačiau tik tada, kai ištarė "amen", kunigas pasijuto lengviau. (Bus daugiau)

Cleveland'o vyskupijos šventėje buvo nešama ir ši šv. Jurgio parapijos vėliava G. Juškėno nuotr.

DVASIOS DOVANA SAVAJAI TAUTAI (Balio Augino 80-mečiui)

Vyresnės kartos klyvlendiečiai Balį Auginą gerai pažįsta. 1949 m. atvykęs į šį JAV miestą, jis tuoj įsijungė į jo lietuviškąjį gyvenimą ir tautinę veiklą. Buvęs Kauno radiofono pranešėjas kartu su J. Nasvyčiu įkūrė lietuvių radijo valandėlę ir pradėjo kas savaitines laidas, dirbdamas kaip programos vedėjas, redaktorius ir pranešėjas.

Balys Auginas labai aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje. Jis priklausė Tremtinių draugijai, dainavo Čiurlionio ansamblyje, o lietuvių karių draugijoje – "Ramovėje" ėjo kultūros reikalų vadovo pareigas. Jis rėmė skautiją ir buvo skautų tėvų komiteto pirmininkas. Su dailininku Vytautu Raulinaičiu įkūrė "linksmųjų brolių" humoristinę grupę, kuri turėjo didelį pasisekimą visuomenėje. B. Auginas buvo ir nuolatinis įvairių organizacijų renginių vadovas bei konferansje.

JAV-ose Balys Auginas įsijungė į tautinės lietuviškosios spaudos rėmimą, rašydamas "Aidų", "Draugo" ir "Dirvos" laikraščiuose. Šiemet sukanka 48 metai, kai jis dirba lietuviškoje Amerikos spaudoje. Tad švęsdami jo amžiaus 80-mečio sukaktį, pagerbiame ir jau 48-erius metus besitęsiantį bendradarbiavimą "Dirvoje".

Šia proga paprašėme poetą Balį Auginą atsakyti į keletą klausimų:

Kada įvyko Jūsų susitikimas su Poezijos mūza?

Nežinau. Gal buvo taip,

kaip toje pasakoje: man gimus, laumės susirinko prie lopšio ir sprendė, kokią gimimo dovaną man padovanoti. Viena sakė: "Bus smuikininkas", kita – spėliojo: "Manau, kad bus poetas!" O trečioji tarė: "Tesujungia muziką su žodžiu!"

Ir turbūt laumių pranašystė sekė mano pėdas: būdamas penkerių metų, susipažinau su žodžiu ir pamėgau skaitymą. Knyga man būdavo geriausia dovana. Beskaitydamas knygas, panorau ir aš ką nors "svarbaus", dar negirdėto parašyti. Devynerių metų būdamas pasijutau "svarbia persona" ir ėmiau rašyti dienoraštį. Stropiai registravau, ką valgiau, koks buvo oras, su kuriais draugais susipešiau, kiek įvarčių pagavau, lošdamas futbolą... Vėliau bandžiau rašyti apysakas, leidau sau kurti ne tik pasakas, bet ir eiles. Eiliuotas žodis man visada atrodė iškilmingesnis ir tauresnis.

O su pirmosios mūzos Euterpės pranašavimu atsitiko taip: tėtukas, matydamas kad mane veikia teatras, vaidinimai, koncertai, ėmė skatinti, kad bandyčiau groti smuiku, nes mano ausis greitai pagaudavo kokią patikusią melodiją. Nuo smuiko neatsisakinėjau, nors pradžioje tai buvo svirplių muzika: net mano šunelis "verkdamas", kai smuikas čirpė kaip svirplys. O tėvelis juokdavosi, kad net šuniukas girdi, kaip aš "ne tas gaidas imu". Bet neužilgo pirštai įgudo, tapo tvirti ir paslankūs: pataikydavau, kur

norėdavau. Vėliau tėvelis nuvežė į Kauną. Konservatorijoje pas garsųjį Motiekaitį išlaikiau egzaminus ir prieš akis atsivėrė smuikininko karjera.

Netrukus mirė tėvelis ir turėjau atsisakyti skambančios ir dvasią keliančios profesijos! Atsisveikinęs su smuiko mūza Euterpe, susidraugavau su kitomis poezijos mūzomis – Kaliope ir Erata. Dabar su jomis sudaręs triumviratą, ėmiau bandyti laimėti poezijoje.

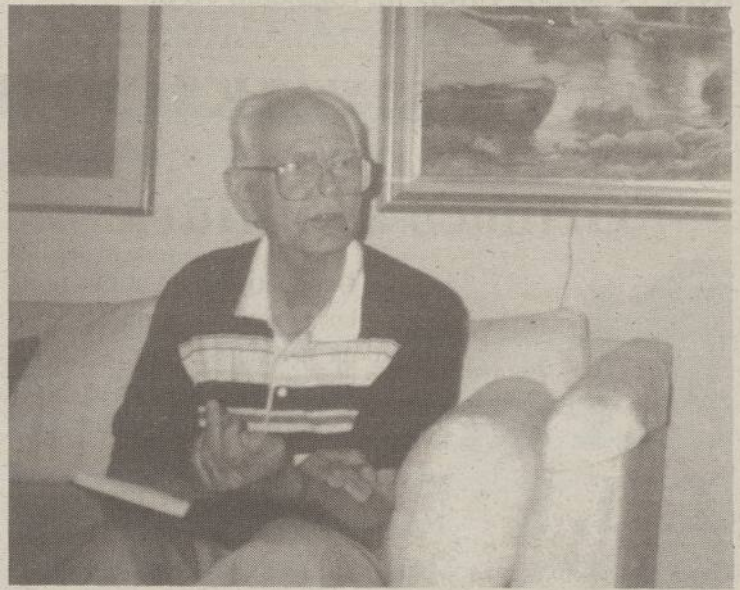
Kurios temos poezijoje – Jums labiausiai artimos?

Poezijai temų nesirenku. Nebent rašydamas proginių eilėraščių, nes ir tokių mūsų tautai labai reikia. Turime tiek daug neišsemtų temų lietuviškoje poezijoje, kurių nerastume kitų tautų kūryboje: partizanai, trėmimai, tautos genocidas, tautai brangios šventės. Tai grynai lietuviškų tradicijų tematika. Jų įprasminimas poezijoje yra toks subtilus, kad mums gali kiekviena tauta pavydėti.

Manyje eilėraštis gimsta staiga. Jis ateina kaip neregys keliu. Aš jį paimu už rankos ir kalbuosi su juo, kartu išgyvendamas susidariusią nuotaiką. Tada atsiranda arba liūdnas dialogas arba savo vaizduotėje išgyvenu to dialogo pasekmes. Kartais užtenka pakelti akis į dangų ir pamatyti, kaip leidžiasi purpuru apsitaškiusi saulė, ir vaizduotė nuveda gražiausiais svajonių keliais. O kartais sieloje vyrauja tokia ramybė, kad net jauti gyvenimą, kvėpuojantį į tave. Girdi, kaip kalba miškai, atsidūsta žemė. Gamtos ir žmogaus meilė mane visada pastumėja į poeziją. Žodžiu, ir gamta gali pateikti temas. O mūsų buitį, rodos, šnabžda į ausį ir pasakoja kažką pranašiško, ką tu turi atspėti.

Kuriuos bendražygius, sutiktus poezijos keliuose, minite su pagarba ir nuoširdumu?

Kaip ir kiekvienas žmogus, taip ir aš norėjau save įprasminti: paversti save styga, kuri skambėtų gyvenime ne tik melodija, bet ir įprasminu žodžiu. Norėjau atiduoti visas savo mintis tautai, kad ji pamatytų, jog kiekvienas mes esame nors ir skirtingi, bet dvasingi. Visa, ką lietuvis poetas kuria, yra jo dvasios dovana savajai tautai! Ir gyvenime svarbu ne profesija, iš kurios valgia duoną, bet pareiga parodyti savo dvasios stiprumą: jausti gyvenimą, jį taisyti, parodyti, koks jis gražus, ir kad mes gyvename šiame pasaulyje

Poetas Balys Auginas savo 80-mečio išvakarėse

J. Jasaičio nuotr.

tik kartą. Tad turime palikti pasauliui savo darbus, imintas pėdas, o ne tik vėjo blaškomą šešėlį.

Užtat bičiulystė ir pažintys yra taip svarbu. Bičiulystė – pats gražiausias žiedas žmogaus gyvenime, puošias jo taką. Savo gyvenimo kelyje sutikau puikių žmonių, tarp jų ir poetų, kuriais didžiavausi, gėrėjausi jų kūryba ir asmėnybe. Lietuvoje teko pažinti Antaną Miškinį, atvedusį mane į tautinį kelią, Kazį Inčiūrą, su kuriuo dirbome radijo pranešėjo-diktoriaus darbą ir vis laisvalaikį, kur buvę, kur nebuvę, atsidurdavome ant poezijos vieškelio. Tai buvo mano mėliausias kolega, tikrai dvasios žmogus.

Vokietijoje teko gyventi kartu su Bernardu Brazdžioniu, vargti ir gyventi badmiui. Tačiau mūsų sielose švietė viltis, ilgėjomės Tėvynės, jai kurdami savo nostalgiskas eiles. Bernardas buvo labai draugiškas ir sąmojingas. Tarp kitko, ar tai stovint maisto eilutėje, ar per pertraukas gimnazijoje, vis rasdavome šviesią kalbą apie literatūrą. Kartą jis man pasakė, kad kasdien parašęs po eilėraščių. Atsimenu su kokia pagarba tada pažvelgiau į jį: Dieve, tai poetas, gyvenęs dvasiniame pasaulyje. Nes tada buvau visur tiek užimtas, kad tik atvangos metu, jei pabučiuodavo mūza, parašydavau po keletą posmų.

Vėlgi Antanas Gustaitis – tas mano brangusis bičiulis dar iš Kauno radiofono – visada mane gerai nuteikdavo savo humoru, nuostabių temų atpasakojimu, ką jis žadęs sukurti. Bet dabar, girdi, dar ne laikas. O vėliau jis tapo klasišku satyriku!

Dar teko gyventi Stasio Santvaro "pavėsyje". Tai buvo malonus, mielas, labai draugiškas poetas, kuris niekad neatsisakydavo tau padėti savo patarimais. Kaip literatūros, ypač poezijos eruditas, jis mane labai žavėjo.

Ravensburge literatūros vakaruose dalyvaudavo Gražina Tulauskaitė – labai įdomi, jausminga poetė. Ji kartu

su manim mokytojavo Ravensburgo gimnazijoje. Atvykdavo pas mus Faustas Kirša, kurį dar Lietuvoj nepaprastai vertinau, Jurgis Jankus.

Turėjome ir labai simpatišką, liūdną ir tylų, švelnaus būdo poetą Petrą Pilką, kuris būdavo toks kuklus, kad kartais ko nors paklaustas apie savo eiles, imdavo ir užsidedavo kuklumo raudoniu. Brazdžionis net apibūdino, kad P. Pilka – tiek kuklus ir "sarmatlyvas", kaip jauna gimnazistė, parašiusi pirmąjį meilės eilėraščių. Bet P. Pilka dar Lietuvoje buvo išleidęs daugelį poezijos knygų. Vieną kartą jis man prasiarė, kad iš visų savo poezijos rinkinių norėtų su savim turėti "Žaliąją primadoną".

Visi jie mano gyvenime buvo tie šviesuliai, kurie visad lydės gyvenimo keliuose.

Kaip apibūdintumėte poezijos vaidmenį tautos išlikime?

Kai sakome, kad literatūra yra gyvenimo veidrodis, tai poezija yra žmogaus (individo) sielos veidrodis. Poetas kuria tai, kas jam šiuo metu svarbu ir jį jaudina. Mūsų tautos egzodo poetai, netekę po kojomis savo gimtosios žemės, labai jautriai ir tragiškai tai išgyveno. Tačiau mūsų išeivijos poezijoje visą laiką žydėjo Laisvės žiedas, vyravo tikėjimas ateitimi, viltis, kad Lietuva bus laisva. Gal "realistai" ir juokėsi iš poetų, kad jie įbridę į "patriotizmo balą". Daugelis patarinėjo, kad jie rašytų "vakarietišškai". O tai buvo pats kvailiausias patarimas. Nes Vakaramai mūsų nesuprato Jiems buvo svetimas mūsų galvojimas, Mūsų kančia.

(Nukelta į 8 psl.)

IEŠKO DARBO

Moteris iš Lietuvos, 50-ties metų amžiaus, gali prižiūrėti, slaugyti senokus. Jos vyras, 48 metų amžiaus, gali dirbti bet kokius darbus.

Kreiptis tel. (518) 622-3813

Balys Auginas

ŽIEDŲ FANTAZIJOJE

Sklaidau gėlėtą foliantą
Pavasariškų burtų knygos –
Pabunda pasaka užmigus:
Nykštukai kopia į auksinį krantą
Ir miegančią purieną randa.
Linksmi žilvičiai upėn brenda,
Daužydami vandens kristalą
Šiltos žievės kardais – –
Ir ima snigt žiedais,
Ir ima lyti pumpurais,
Ir upės melsvas rašalas apsala,
Pavirtęs vakaro rūkų garais – –
Kaštono šakos pilnos žydinčių vinių,
Ismigusią besmilkstančioj žvakidėj.
Ir tulpė rausdama saulėlydžiui pavydi – –
Ir debesys ant sodo mezginių
Paguldo savo žilą galvą –
Panuovaliuos pavasario piemu
Su gluosniais ir su karklais kalba,
O jie atsiliepia paukščių ir upelių – –
Ir šlama samanų dainom akmuo –
Kaip žalias deimantas nušvitęs,
Ir skamba žemė lumzdeliu žaliu: –
Žaliems nykštukams merkiiasi akytės –
Jų sapną rašo medžiai didelėm
Prašydusiom raidėm,
Pūkuotais ir lipniais
Plunksnakočiais sakų – – –

PASIVAİKŠČIOJIMAI PO ŽALIUSIUS RŪMUS

Orinoco avantiūra

Jonas Dunduras

(Tęsinys. Pradžia – 29 nr.)

Daugumoje kelionių, kurių metu planuojama ilgesniam laikui pasilikti už civilizacijos ribų, iškyla tolimiausio išeities taško arba bazės pasirinkimo reikalas. Jei laikas kelionei – gana ribotas, stengiamasi tokį tolimiausią tašką pasiekti greičiausiomis priemonėmis, jei įmanoma, oro keliais. Už to taško keliai dažniausia baigiasi, civilizacijos apraiškos palaipsniui retėja, kol visai pradingsta. Tada keliauti įmanoma tik vandens keliu.

Kas ir kokiais tikslais giliau į Amazoniją smelkiasi? Tai antropologai, etnologai, entimologai, ekologai, ornitologai, botanikai bei kitokie "logai" – įvairių mokslo sričių atstovai, ieškantys atsakymų į aibes klausimų, kuriuos šios žaliosios platybės jau šimtmečiais kelia, bet pilnų atsakymų beveik niekada neduoda. Aukso ir deimantų ieškotojai siekia kuo greičiau išsivaduoti nuo juos slegiančio beviltiško neturto. Įvairių pakraipų misionieriai – nuo baptistų, mustardistų, adventistų ir visos eilės fundamentalistų iki saleziečių ir maryknoll'ų – pluša Viešpaties dirvonuose, skelbdami savo teologines tiesas tarp indėnų. Pagaliau, tokie kaip aš, ieško ko nors reto, mažai žinomo, kitur nesutinkamo: naujų žmonių, gamtos, gyvūnijos ar vaizdų, nes yra pasakyta, kad ne vien Paryžiaus, Lisbonos, piramidžių, Tadž-Mahalo, Honolulū ar Himalajų atsiminimais ilgai pasitenkinsi.

DVASIOS DOVANA SAVAJAI TAUTAI

(Atkelta iš 7 psl.)

Juk sakoma, kad sotas alkano neužjaučia.

Ir reikia atiduoti užsienio lietuviui poetui pagarbą, nes savo "kūryboje" jis keitė tik formą, išraiškos stilių, bet ne turinį, kuris visada spindėdavo tarp eilučių septyniais skausmo kalavijais ir kažkokiu egzotišku šviesiu tikėjimu, kad Tėvynė kelsis ir bus laisva! Poetai išpranašavo savo kančią ir vilties deg-

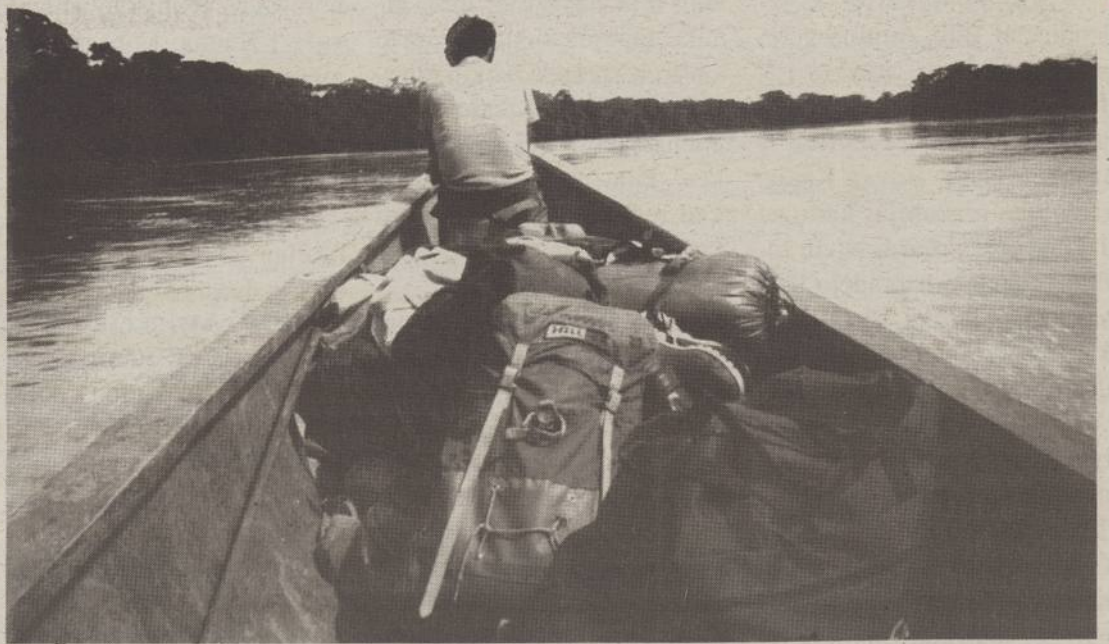
Daugelio mūsų gal būt igimtas žingeidumas nuolat kutena vaizduotę, verčia stebėti, kas gi ten – anapus tų miškų ar kalnų, toli, toli, horizonte...

Kaip pradžioje minėjau, mano kelionės tikslas buvo Yanomamo indėnų gyvenamosios vietovės, esančios aukštutinio Orinoco intakų Mavaca ir Padamo aukštupiuose. Yanomamo gentis, dar žinoma Yanoamo, Wai-ka, Guaica ir daugybe kitų (kartais gana panašiai skambančių) vardų, yra gausiausia Amazonijoje, bet niekas nežino jų tikslaus skaičiaus. Etnologų ir misionierių spėliojimais, jų turėtų būti apytiksliai tarp dešimties ir dvidešimties tūkstančių. Gyvena jie mažomis grupėmis, maždaug vienos ar dviejų dienų kelionės atstumu vieni nuo kitų, išsibarstę Venecuelos – Brazilijos pasienio plotuose, aukštutinio Orinoco intakų pakrantėse ir turi karingos giminės įvaizdį. Per paskutiniuosius keletą metų Yanomamo vardas dažnai pasirodo pasaulio spaudos puslapiuose, minint jų dažnus, kovingus susidūrimus su aukso ir deimantų ieškotojais, daugiausia vadinamaisiais brazilų "Garimperiros". Yanomamo nelaimei, jų gyvenamųjų teritorijų upeliuose yra aukso ir deimantų. Ne riešukučiomis semiamų, bet yra. Jiems, tebegyvenantiems primityvioje būklėje, dar neteko pilnai susidurti su aukso vertės sąvoka. Aukso, kaip medžiagą papuošalams, jie visai ignoruoja. Jų papuošalų supratimas yra labai savitas. Jie puošiasi papūgų plunksnomis, laukine medvilne ir medžio gabalėliais, perkištais per ausis ar žandus. (Plačiau apie tai kalbėsime vėliau.)

Keliaujant giliau į Amazoniją, bazės būtinybė yra neišvengiama. Primenu, kad bazė yra tolimiausias, bet greičiausiai ir patogiausiai pasiekiamas taškas, esantis kelionės galutinio tikslo

lu nušvietė Tėvynei kelią į laisvę. Aš manau, kad nūnai Lietuvos prezidentas turėtų labiau pagerbti egzodo poetus, užuot dalinęs Gedimino ordinus svetimtaučiams!

Poezijos vaidmuo tautų gyvenime visada buvo itin reikšmingas. Atsiminkime tik prancūzų poetus, kurie savo eilėmis padegė karališką sostą ir ant didžiulio istorijos gaisro išpranašavo Respubliką! Atsiminkime ir A. Mic-

Gidas "skaito" upės paviršių
J.Dunduro nuotr.

kryptyje.

Bazėje apsirūpinama visais būtinais dalykais: laivu, varikliais ir jų kuru, maistu, dovanomis ir filtruotu vandeniu. Jo ypač prireiks sune galavus, pavyzdžiui, apsirgus dizinterija. O svarbiausia, bazėje reikės susieškoti patyrusių ir patikimų gidą, gerai pažįstantį vandens keliais pasiekiamas teritorijas. Be to, jis gali užpildyti dar vieną neišvengiamą būtinybę – laivo variklio operatoriaus ir mechaniko, čia tituluojamo "motoristu". Yra taip priimta, kad gidas variklio nevaldo, nors iš tikrųjų jis moka tai daryti.

Gidas yra kelionės kapitonas. Jis nustato laivo poziciją upės vagoje, "skaito" vandens paviršių, dengiantį povandenines uolas, sekumas, srovės po vandeniu nešamus išverstus medžius. Kelionės metu jis palaiko ryšius su upių pakrantėse gyvenančiais kolonistais, kol jų dar yra. Kai kuriuos iš jų pažįsta. Taip pat (tai – labai svarbu) yra susipažinęs su kariuomenės bei policijos postais, išdėstytais kai kuriose upėse ir tikrinančiais keliautojų dokumentus bei kelionės leidimus. Tokių leidimų ypač reikia tada, kai keliaujama valstybių pasieniuose. Bet pagrindinė gido užduotis yra orientavimas upėse.

Amazonijoje tenka turėti

kevičiaus "Krymo sonetus" dėl kurių jis turėjo bėgti į Prancūziją nuo rusų valdžios persekiojimo! Pagaliau neužmirškim ir mūsų laikų – B. Brazdžionio "Vaidilos Valiūno"!

Gera poezija visada išlieka ir ją skaitys ne tik viena kartą. Tačiau neužmirškime, kad, norint turėti gerų poetų, reikia ir gerų skaitytojų – poezijos mylėtojų!

ti reikalą ne su Nilu, Reinu ar Mississippi. Ten kilometro pločio upė yra priskiriama mažesnių upių grupei. Rio Negro prie Manaus vietovės yra penkių kilometrų pločio, o vidurupyje jos plotis siekia apie dvidešimt kilometrų. Tame plotyje yra aibė išsimėčiusių įvairiausio dydžio salų. Kaip tarp jų susigaudyti? Kur yra trumpiausias kelias iš to salų labirinto? Kuri atšaka yra "akla", o kuri – atvira? Kurioje atšakoje yra uolėtas srautas arba krioklys? Amazonijos žemėlapių savo tikslumą praranda po kiekvieno lietingojo periodo, kuris į šiaurę nuo pusiaujo trunka maždaug nuo gegužės iki spalio mėnesio, o į pietus nuo pusiaujo – nuo spalio iki balandžio, žinoma, su periodiškais sezonų svyravimais.

Lietingojo periodo padariniai gali būti neįtikėtinai dramatiški dėl mums – šiauriečiams – sunkiai įsivaizduojamo kritulių kiekio ir intensyvumo. Liūtytės tęsiasi diena po dienos, savaitė po savaitės, su retais pragiedruliais. Lietaus masės prisotina gana ploną derlingos džiunglių žemės sluoksnį, dengiantį molio podirvį. Vandens perteklius susiranda kelią į upelius ir upes. Upių paviršiaus lygis pakyla per dešimtis pėdų. Amazonės lygis prie Obidos miesto, esančio Brazilijoje, pakyla daugiau kaip keturiasdešimt pėdų. Su vandens kiekio kitimu keičiasi ir srovės greitis, griauantis upių krantus, pakeisdamas net žemėvaizdį. Kur per sausąjį periodą upėje buvo sala, po lietingojo jos ten gali nebūti, o kur jokios salos nebuvo, ji ten gali atsirasti. Atsiranda ir dingsta ežerai. Upės pakeičia savo vagas. Kaimai, kurie sausuoju laikotarpiu buvo viename upės krante, po lietingojo gali atsirasti priešingame arba net saloje, nes upė pakeitė arba sudvigubino savo vagą. Pa-

brėžiu, kad visa tai yra apibūdinama žodžiu "gali", nes tų pasikeitimų galimybė priklauso nuo lietingojo sezono intensyvumo.

Amazonijos žemėlapių netikrinami ir neperspausdinami taip dažnai, kad galima būtų jais pasitikėti. Be to, žemėlapių fiksuojama tik sausojo periodo padėtis. Todėl aš vartoju arba vėliausias palydovines nuotraukas, jei tik galiu jas gauti, arba aeronautinius žemėlapius, kurie yra dažniau peržiūrimi. Bet visa tai tėra tik bendroji informacija. Praktiškai tenka pasitikėti gidais, nes jie žino apie visus sezoninius upės pasikeitimus. Žodis apie juos greitai keliauja upe žemyn ir aukštin.

Žinoma, gidų ne visur reikia. Galima į Amazoniją žvilgtelėti ir labai nekomplikuotai bei patogiai. Yra daug vadinamųjų "See Amazonia Tours", kur tokių ekskursijų vadovai turistą paims tiesiog iš lėktuvo Limoje ar Quito, nuskraidins ir nuplukdys į rūpestingai paruoštą miško stovyklą, turinčią daugybę patogumų. Jos aplinka taip pat yra tropinė. Turistus vedžioja paruoštais, ramsčiais ir tilteliais aprūpintais takais, įdomiai supažindina su miško augmenija. Jiems parodo miške specialiai tam tikslui apgyvendintą (ir apmokamą) indėnų šeimą su prijaukintomis papūgomis, lankais, strėlėmis, net pučiamaisiais medžioklės pabūklais. Bet nebus ten jokios galimybės pamatyti ką nors iš didesnės gyvūnijos, nes ji yra pasitraukusi nuo žmogaus artumos gilyn į mišką. Tiesa, bus daug gero žuvavimo, jei kas tą mėgsta. Po kokios savaitės nebebus daugiau nei ką veikti, nei ką stebėti. Ir teks grįžti atgal į sostinių "Sheraton'us", "Holiday Inns" ar "Ramadas".

(Bus daugiau)

PROFESIJA

Vladas Vijeikis

Kaip pasirinkti profesiją? Tai klausimas, kuris ima persekioti vos ne nuo lopšio. Jeigu tavo dėdė – ministeris, tai ir tavoji profesija – labai aiški. Bet būna atsitikimų, kai jaunuolis neturi nei turtingų, nei įtakingų dėdžių ar tetų. Tada tenka jam pačiam dairytis, ką jis darys, kada reikės užsidirbti duoną ir dar pasotinti žmoną bei vaikus.

Besirenkantis profesiją viso to nenumato. Tad kovoje už būvį daug pastangų deda tėvai. Jie dažniausia išrenka savo sūnaus būsimąjį gyvenimo kelią. Reikia pripažinti, kad jie retai klysta. Sūnelis ar dukrelė, nepaklausę tėvų, paprastai atsiduria labai keblioje finansinėje padėtyje ir grįžta pas tėvus, prašydami kišenpinigių, kurių dabar jau "nebeišneša" visos kišenės.

Puiki profesija yra politikieriaus. Nereikia nei didelio patyrimo, nei mokslo. Politikieriai paprastai atsiranda politikoje, kai jiems nepavyksta kitose profesijose.

Hitleris norėjo būti dailininku, Musolini buvo žurnalistas. Stalinas rengėsi būti kunigu. Jeigu jie būtų įgiję šias profesijas, tai pasaulis būtų išvengęs daug skausmo. Geriau būtų buvę turėti blogą dailininką, nevykusį žurnalistą ar ištvirkusį kunigą.

Lietuvoje atsirado daug naujų profesijų, kurių mano laikais nebuvo. Teatrologas, menotyrininkas, grafologas, finansologas, ir dar daug kitų, sunkiai išaiškinamų.

Mano laikais profesijos buvo labai aiškos ir suprantamos. Net ir dainų jų garbei sukurta:

*Šiaučius kriaučius ylą dūrė,
ylą dūrė...*

*Zalatoriau, meistrelī,
pazalatyk vainikėlį...*

*Jau ne laikas zalatuoti
į bažnyčią reik važiuoti.*

Grėbleliui sulūžus, mergaitė bėga pas brolius kunigus, urėdus, bet negauna pagalbos.

O apie artojus Lietuvos poetai tiek dainų prikūrė, kad

JUOKO STRĖLĖS

Kęst. Baluginas

GERI VAISTAI

Nuoširdus draugas pasakoja:

nesuskaičiuosi. Tiek pat – apie grėbėjėles, sėjėjus, net apie grybautojus.

Šį kartą mane sudomino nauja profesija – politikologas. Tas asmuo – gerokai įdomus. Jo profesijai vykdyti nereikia nei plūgo, nei akėčių, nei traktoriaus. Jo įrankis – liežuvis. Paprastai jis vaizduoja save viską žinančiu. Nėra tos valstybinės srities, apie kurią jis nesugebėtų pareikšti savo nuomonės. Jis žino apie visus ir apie viską: ką galvoja politikieriai, ką jie rytoj galvos ir ką padarys. Kodėl reikia taip daryti, o ne kitaip, kodėl ekonomika smunka arba kyla. Jis "žino", kas įvyks ar neįvyks, kaip reikia reikalus tvarkyti.

Politologas ypatingai mėgsta pranašauti. Bet taip mala liežuvio ir taip susuka savo pareiškimus, kad įvykiams nežiūrint kuria kryptimi išsivysčius, jis galėtų pareikšti: "Ar aš nesakiau, kad taip bus?"

Kadangi apie politikologus nėra dainų, tai siūlau:

Politologas liežuvio mala

Be pradžios ir be galo.

Ir jo kalbų jeigu klausysi

Nieko geresnio neišgys.

Paklausyk politikologo,

Jis – netoli demagogo.

Kalba, kalba ir mokina

O ir pats ne ką težino.

Politologo paklausysi

Kipšas žino, kur nuklysi.

Ne paslaptis, kad mes visi norime pertvarkyti jeigu ne pasaulį, tai bent Lietuvą. Tad kalbame ir svarstome su pažįstamais, reiškiamo savo mintis nežiūrėdami, ar jie nori klausyti ar ne. Bet politikologas sugeba padaryti iš to tituluotą profesiją.

Politologas paprastai nešykšti patarimų, kaip reikia tvarkyti valstybę. O ar klauso politikieriai? Dar neteko pastebėti.

Šia proga prisimenu "politrukus", kurie masiškai buvo siunčiami į Lietuvą tvarkyti mūsų politinio gyvenimo. Tarp politikologo ir politruko yra skirtumas. Politrukas turėjo galią, o politikologas – jokios.

Lietuvių kalbos saugotojai neturi gero pakaitalo žodžiui "politikologas", nes tai – juk labai nelietuviškas žodis. Tad pateikiu vieną kitą sulietuvinimą: politniekis, politplepys, politvadas (koks jis "vadas", jeigu niekas jo neklaus), politrankis, (ne, čia vertimas iš rusų kalbos, tad netinka).

– Mano kraujo spaudimas buvo per žemas. Daktaras prirašė vaistų. Ir žinai, kas atsitiko? Nagi mano rankinis laikrodinis ėmė 5-is minutėmis skubėti!

JAV LB Švietimo taryboje

DABARTIES VAIKAS, KNYGA IR LITUANISTINĖS MOKYKLOS MOKYTOJAS

(Paskaita Mokytojų savaitės dalyviams)

Nijolė Jankutė

(Pabaiga. Pradžia – 30 nr.)

Kada piršto paspaudimu prieš imlias vaiko akis atsiveria vaizdai ir veiksmas, kaip gi su jais begali konkuruoti knygos puslapis, kurio raidės reikia mokėti sudėti į žodį, žodį į sakinį ir suprasti, ką sakinyš sako? Tam reikia laiko, tylos, susikaupimo, galvojimo. Bet dabartis susideda iš skubos, triukšmo ir išsiplaškymo...

Aukštoji technika atėjo į žmonių ir pasiliks, ir vis mažiau jai bebus konkurentų. Vedžioja ji žmogų po erdves, palengvina darbus, procedūras, susisiekimą. Bet... ji – mūsų laikų dviašmenis peilis: raiko duoną ir nupjauna pirštus.

Televizija, kompiuteris, Internet dabarties vaiką labai anksti sujungia su pasaulio mokslais ir menais, o taip pat su žiaurumu, apgavyste, su iškrypėliais ir išnaudotojais; su puikia muzika ir šlykščia kalba, su nuostabiais šios žemės gyvūnijos paveikslais ir su siaubingo žiaurumo bei nužmogėjimo vaizdais. Nors knyga, parašyta, siekiant ugdyti žemuosius žmogaus jausmus, gali padaryti taip pat daug žalos, tačiau žymiai lėčiau ir be pribloškiančios vaizdo įtakos.

Užsienio lietuviams, besirūpinantiems išlaikyti savastį – kultūrą, kalbą ir tikėjimą savimi – sunkiau, negu tėvynėje, jau laisvoje, esantiems. Galbūt kaip tik sunkiau, kada Lietuva – laisva. Būdama realistišė, nelabai tikiu, kad Lietuva ypatingai stengsis ir norės mums padėti išlaikyti lietuviškumą už jos sienų. Ji ir taip apsėsta didelių problemų. Taigi, vėl atsuko mūsų likimo ratas į susipratusią šeimą, į žodį, į knygą ir į lituanistinę mokyklos mokytoją.

Realybė aiškiai rodo, kad lituanistinės mokyklos mokytojas neišmokys kalbos, kaip savo knygoje rašiau, "nuo 9-os iki 1-os tik šeštadieniais", jei šeimoje lietuvių kalba nebus vartojama. Tačiau tas mokytojas, ta mokykla sustiprins tautinę savimonę vaikui – jaunuoliui. Kai jis išvyksta į tolimus universitetus ar pasiekia profesines aukštumas, ta maža lietuviybės kraičio skrynelė teikia ne tik pasididžiavimo savo kilme, bet ir apčiuopiamos prasmės jo veikloje, nesvarbu, ar būtų tai verslas, politika, ar gyvenamojo krašto visuomenė. Turime užtektinai

gražių pavyzdžių iš lituanistinės mokyklos baigusiųjų ir pozityviai dirbančių Lietuvoje ir Lietuvai už jos ribų. Todėl reikia lenkti galvą, ne tik jų tėvams, bet ir tiems vadinamiesiems "šeštadieninėms" mokytojams. Čia ateina mintin jaunos žurnalistės Daivos Markelytės straipsnis milijoninio tiražo "Chicago Tribune" dienraštyje "During the Reign of Vytautas the Great", sukėlęs didelį susidomėjimą net pačioje "Tribune" redakcijoje.

Užsienio lietuvis jaunuolis yra tartum išskrendantis paukštis. Kaip sužieduoti jį su lietuviška knyga visam gyvenimui – klausimas, į kurį sunku rasti atsakymą. Tačiau aišku, kad lietuviškumo žiedas ant jo širdies tvirtai laikysis tik labai anksti užnertas. Užnertas šeimos ir lietuviško darželio mokytojų.

Štai ir vėl grįžtu prie mokytojų – prie tų idealistų, gyvenančių pragmatiškame laike, kuriems brangi lietuvių kalba, lietuviška knyga, lietuviškoji sąvastis. Visa tai, ką tie mokytojai padarė per 50 metų šeštadienio mokykloje, išlaikė dvi kartas lietuviais už Lietuvos ribų. Tai didesnis laimėjimas, negu mes patys pripažįstam, kartais per daug save nuvertindami, kartais perdėta patriotika išpušdami.

Su lietuvių mokytoju neatskiriamai surišta lietuviška knyga, tas spausdintas žodis, kurį lietuvių sąmonėn per kartų kartas įrėžė pati Lietuvos istorija. Tačiau kartais man rodosi, kad mes, kurie užaugome Lietuvoje dar su močiūčių juoda duona ant stalo ir su knyga rankoje, esame paskutinioji tikrai skaitančioji karta. Atėjo televizija ir vaizdas išstūmė žodį. Ir gerasias ir blogasias tos revoliucijos pasekmes tik pradėdame suprasti. O kas ir kaip toliau? Ką atneš vaizdo ir greičio kultūra šimtmečiui? Ką ji beatneštų, palies ne tik lietuviškąją knygą, bet ir viso pasaulio knygas.

Apie visa tai jau pradėjo spėlioti ir svarstyti įvairių kraštų filosofai ir intelektualai. Įdomu, kad ir Lietuvoje ši "teksto kultūros – vaizdo kultūros" dilema gvildinama.

Š.m. "Kultūros baruose" prof. Viktorija Daujotytė įdomiai samprotauja straipsnyje "Kultūra tarpsta prasmų erdvėje". (Kaip tik ši straipsnį mini ir P. Visvydas, "Drauge", liepos 19 d.) Jame prof. V. Daujotytė cituoja kai ku-

rias nuomones, pavyzdžiui, kad ateityje ne tekstas, t.y. knyga, bet faktiškai rodomas vaizdas, bus svarbiausia, kad esame knygos sulėlydyje, bet dar ne naktįje.

Šitokie balsai, anot P. Visvydo, kelia liūdesį mums, švenčiantiems M. Mažvydo katekizmo jubiliejų. Tačiau jis tuoj priduria giedresnį vaizdą: iš UCLA universiteto knygų festivalio, kurį per dvi dienas aplankė net 100.000 žmonių, perkančių knygas. Čia P. Visvydas cituoja "L.A. Times" knygų skyriaus redaktorių Steve Wasserman: "Kaip gilaus žinojimo aruodas, knyga dar neturi pakaitalo. Ji paprasta, keturkampė, lengvai nešiojama. O P. Visvydas dar priduria didžiai logišką sakinį – "Ir nereikalinga elektros srovės". Šie linksmi žodžiai turėtų rimtai nuiteikti ir pragmatiškiausius technologus, nes faktas: į nuostabų knygos pasaulį galima persikelti ir tada, kai paprasta audra nutraukia visagale elektros srovę ir Internet gigantas – žmogaus laiko besaikis eikvotojas – staiga apmiršta!

Stovėdami naujo tūkstantmečio tarpduryje, vos atgavę kvapą po šiame dešimtmety įvykusių netikėtų, stebuklingų permainų Lietuvoje ir visam pasauly, ką turime daryti toliau, kad išliktumėm savimi? Naujasis amžius nežada žmogaus savasčiai lengvatų. Man rodos, darykim, ką darėm: imkim tą lietuvišką žodį, kaip Mažvydas sakė, ir toliau skaitykim, o "skaitydami permankym", kad galėtumėm vaikams ir vaikaičiams jį perduoti, kaip neginčijamą vertybę. Ar seksis? Kas gali atspėti? Kas gali užginčyti, kad nesiseks? Nebe kiekybės, o kokybėje mūsų likimas. Anot Emily Dickinson, jei:

"Paukštelį be sparnų

Lizdelin grąžinu–

Ne veltui gyvenu!"

"LIETUVOS AIDAS"–

Vilniuje leidžiamas patriotinės minties dienraštis geriausiai informuoja apie Lietuvą. Prenumerata oro paštu metams – \$130 pu-sei metų – \$ 70 JAV.

Prenumeratą priima: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. (630) 986-1613

DIDINGA X-OJI LATVIŲ DAINŲ IR ŠOKIŲ ŠVENTĖ

"Sveiki brali un masas latvieši..." Tokiais žodžiais teko man, kaip Cleveland LB-nės apylinkės kopimninkui, pasveikinti lietuvių vardu brolius ir seses latvius jų X-osios Dainų ir šokių šventės atidarymo proga. Liepos 7-ąją nuo pat ryto teko dalyvauti spaudos konferencijoje, įvairiuose šventės renginiuose ir parodose, o šeštadienį Šokių šventėje, kuri vyko Public Auditorium – miesto centre. Sekmadienį lietuvių Dainų šventėje oficialiai atstovavo LR Garbės konsulė Ingrida Bublienė. Iškilnių pradžioje, kartu su Latvijos vėliava buvo įneštos ir Lietuvos bei Estijos vėliavos. Tuo šventės rengėjai išreiškė baltiečių vienybę.

Per šventės šokių dalį buvo kviečiama, kad lietuviai ir estai kartu pašoktų latviškus tautinius šokius, o latviai – po estišką ir lietuvišką šokį. Lietuvius gražiai atstovavo puikus Čikagos tautinių šokių ansamblis "Grandis". Tuo po šio pasirodymo dauguma ansamblio narių išvyko į "Dainavą" vadovauti jaunučių

stovyklai.

Ta trijų dienų šventė iš tikrųjų buvo tautinė latvių manifestacija, primenanti darnų lietuvių susibūrimą dainų bei šokių švenčių ir studijų dienų metu.

Be jau minėtų renginių, parodų ir paskaitų, pramoginių įvykių ir balių, veikė latviški knygų kioskai, teatrų ir moderniosios choreografijos spektakliai, religiniai koncertai, vakaronės korporacijų studentams ir filisteriams.

Tai, kad latviai sugebėjo sutelkti 450 tautinių šokių šokėjų, 480 choristų ir apie 4,500 žiūrovų iš Amerikos ir Kanados, parodo jų didelį tautinį samoningumą ir pasižymėjimą savajai kultūrai.

O svarbiausia, kaip daugelis iš jų latviškai sakė: "Mūsų tauta - baltų tauta", pabrėždami būtinybę latviams ir lietuviams laikytis bendrai. Reikia kartu puoselėti broliškus ir seseriškus ryšius. Reikia išsaugoti bendrą baltų kultūrą, brolišką kalbą, kuri užtikrintų baltams ateitį.

Dr. Viktoras Stankus

Autoriaus nuotraukos

Jungtinis latvių vyrų choras šventės atidaryme

Jaunieji latvių šokėjai, Cleveland Public Auditorium ką tik pašokę spalvingą tautinį šokį

SESEI VALEI

(A. a. Valerijai Barmienei, 1910-1997)

Kalifornijoje, Angelų mieste išgyvenai 46 metus. (nuo tada pažinojau), nemažai sesių skaučių išaugo Tavo globoje ir vadovybėje. Nes tai – Tavo pašaukimas. Buvai ištikima skautų obalsiui – "Dievui, tėvynei, artimui". Labiausiai – artimui. Mokytoja, menininkė (muzikė – solistė), visuomenininkė – tuo buvai visa širdimi ir aukojai visa savo laiką. Užtat pamilo Tave jaunimas, nes Tu jį mylėjai.

Mylėjai ir savo šeimą, ir savus draugus – daug jų. Geroji Tavo duktė Dalia sekė ir seka Tavo pavyzdžiu – artimui. Jos vyras Montė jai padeda.

Tavo vyras Kazys Tau visada buvo geras, nors pa juokaudavai: kartais "spreči-jasi" – atsikalbinėja. Bet tai – žmogiška.

Vaikaičiai – Angelytė ir Raimondas – mylinčios Tavo širdies gražiausiame kampe lyje. Jie augina jau ir Tavo provaikaičius.

Su draugais viskuo dalijaisi: jei turėjai gražių gėlių, jei išsivirei skanios arbatos, jei galėjai aplankyti sergantį, jei suskubai, guodei geru žodžiu liūdintį...

Kaip mylėjai šviesią, labdaringą savo Mamą, kaip gerbei Tėvą, Tau davusį gyvenimo pradžią, mokslą, kaip mylėjai ir globojai patėvį, muziką Juozą Gaubą ("diedukėlį"), ir kaip visą gyvenimą globojai skautišką jaunimą. Taip ir Tavo Dalia eina panašiu keliu. Eis ir anūkėliai...

Užtat bažnyčioj, kai Tavo karstą rateliu apsupusios

sesės skautės dainavo susitvėrusios "Ateina naktis", mus gaudino Tavo praėjęs gyvenimas. Kad ir žinojom: nors amžina Tau atėjo naktis, bet ši Naktis turėtų būti šviesi.

Ilsėkis ramybėje, visų Sese Vale. Tavo Šeima tegu neliūdi, o tik didžiuojasi Tavimi.

Alė Rūta, Arbų šeima

A. † A.

KĘSTUČIUI GRIGAIČIUI

mirus, velionio žmonai, mielai ALDUTEI – DEVEINIENEI – GRIGAITIENEI, reiškiu mano gilią užuojautą ir liūdžiu kartu

Galina Leonienė

A. † A.

EDVARDUI ŠIŠUI

mirus, jo žmonai JANEI, mielai mūsų draugei, reiškiame nuoširdžią užuojautą ir dalinamės liūdesiu

*Genovaitė ir Kazys
Trečiokai*

A. † A.

ALBERTUI REPČIUI

mirus, jo žmonai GERTRŪDAI, dukrai MARGARITAI bei jos šeimai ir visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą

*Albina ir Vytautas Bakūnai
Jurgis ir Joy Bakūnai
Irena Nick ir Alex Zinnia*

RENGINIŲ KALENDORIUS

• RUGSĖJO 14 d., sekmadienį Cleveland'o Lietuvių bendruomenės valdyba ir Lietuvių Kultūros darželių komitetas rengia 60 metų kultūrinių darželių minėjimą per "One World Day" Visus kviečiame dalyvauti

• RUGSĖJO 21 d. – "Židinio" vyresnių skaučių renginys

• SPALIO 4 d. Cleveland, OH Baltiečių komitetas rengia baltiečių draugystės vakarą Lietuvių namuose

• SPALIO 10-11 dienomis JAV LB Cleveland'o apylinkė surengs Lietuvių dienas. Atvyks Šiaulių pedagoginio instituto liaudiškos muzikos ansamblis "Saulė".

• SPALIO 18 d. Dievo Motinos parapijos salėje įvyks koncertas dienraščiai "Draugas" paremti. Ruošia JAV LB Cleveland, OH apylinkės valdyba. Dalyvaus solistai Aušra Cicėnaitė (sopranas) ir Vaidas Vyšniauskas (tenoras) bei akomponiatorė Eugenija Kuprytė

• SPALIO 18-19 d. – nemokami skiepai nuo gripo. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba

• SPALIO 25 d. – "Dainavos" stovyklos 40 metų sukakties koncertas

• LAPKRIČIO 15-16 d.d. Dievo Motinos parapijos salėje įvyks pirmosios lietuviškos knygos – Martyno Mažvydo "Katekizmo" sukakties minėjimas. Šventę ruošia JAV LB Cleveland, OH apylinkės valdyba

• LAPKRIČIO 16 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos Rudens festivalis

• LAPKRIČIO 22 d., šeštadienį, Lietuvių namuose Lietuvių Karių Veteranų sąjungos "Ramovė" Cleveland, OH skyriaus valdybos nariai rengia Lietuvos Kariuomenės dienos minėjimą

• GRUODŽIO 20, 21 d. – šv. Jurgio parapijos Kalėdinių kepinų pardavimas

• GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje

• • • • •

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports * visas * prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT
639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
216-481-0011

SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU
LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI

JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALININGRADO SR.

ATLANTA IMPORT EXPORT
(312) 434-2121 arba (800) 775-7363

VERTA APLANKYTI

• Rugpjūčio 21-23 d.d. – Stock Investors Expo – Biržos investavimo paroda. Cleve Convention Center. Rengia National Assoc. of Investors (nemokamai). Teirautis per Internet: www.better-investing.org

• Rugpjūčio 26 d. – Euclid Public Library: Hilcrest Concert Band – nemo-

kamas orkestro koncertas, 7:30 v.v. 631 East 222 Str., Euclid. Atsivežkite savo kėdes. Tel. (216) 942-3944

• Rugpjūčio 28-rugsėjo 1 d. – Renaissance Fantasy Fayre – renesanso fantazija. Huntington Metropark, Bay Village. Tel. (216) 871-6543

Ger. J.

"DIRVAI" AUKOJO:

E.Jonušas, Omaha, NE..... 100
K.Trečiokas, Union, NJ..... 30
K.Balas, Cleveland, OH..... 25
G.Lapėnas, Daytona B.S., FL. 20
L.Špokas, Crystal L., IL..... 15
V.Degutis, Richmond H., OH 15
P.Bartkus, Richmond H., NY. 10
V.Kamantas, Grand Rps., MI. 10
A.Kukučionis, Tinley P., IL... 10
A.Budzinauskas, Waterby, CT 5
N.Karaša, Ormond B., FL..... 5

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

ŠVENČIŲ AIDAI

Latvių dainų ir šokių šventės atidaryme (iš kairės): šventės rėmėjas J. Torma (Nordson bendrovė), Garbės konsulas P. Jurjans, Pasaulio laisvųjų latvių pirmininkė V. Paegle, Cleveland mero M. White atstovė M. Daniels, Latvijos ambasadorius JAV O. Kalniņš, šventės rengimo komiteto pirmininkė S. Rutenbergs, Amerikos Latvių sąjungos pirmininkas J. Kukainis, Ohio valstijos gubernatoriaus atstovas A. Pust, šokių koordinatorė I.Daukš, muzikos vadovas T.Barbins

Viktoro Stankaus nuotr.

Čikagos tautinių šokių ansamblis "Grandis" po sėkmingo pasirodymo Latvių dainų ir šokių šventėje

Viktoro Stankaus nuotr.

"Vilties" draugijos pirmininkas Algirdas Matulionis skelbia "Dirvos"-"Vilties" gegužinės pradžią (Apie tai skaitykite sekančiame numeryje)

V. Bacevičiaus nuotr.

DIRVA

Kaip auksinė žuvelė i tinklą pakliūva

Kristina Bjerknes

Nemėgstu aš žmonių kritikuoti. Užkabinėti juos be reikalo irgi, rodos, nesu įpratęs. Tačiau kas per daug, tas jau per daug. Tai net nesveika!

O prasidėjo viskas tada, kai mano vyras nupirko kompiuterį. Na, ne tik kad tą dėžutę ant rašomojo stalo užritino, bet dar ir "Interneto" paslaugų išgaidė. Pradžioje žavėjau ir aš: čia tai bent stebuklas, tai bent išradimas! Ant mūsų stalo – ištisas pasaulis! Giminės ir draugai akimirksniu gavo mūsų pasveikinimo žinutes elektroniniu paštu. Manęs buvo pilna visur: patikrinau žaidimus, "pokalbių kambarius", perskačiau kvailiausių pasiūlymus.

Tai tęsėsi savaite, antrą, trečią... Spoksant į blykčiojantį ekraną, išsiskaudėjo galva, nusilpo akys. Kai vėnioje pasidarė sunku perlipti per skalbinių krūvą, o vyras ėmė piktintis, kad seniai pasigedęs namuose gaminto maisto, aš apsižvalgiau ir nustebau: ogi gyvenimas nesustojo. Pasaulis sukasi aplinkui mane toks pat žavus, spalvingas ir ... nesugrūstas į mažą dėžutę.

Pyktelėjusi numojau ranka ir nusprendžiau pamiršti naują žaisliuką. Vyras trynė rankomis: "Dabar tai jau mano eilė!" Kaimynai,

draugai, tėvai ir šiaip pažįstami vėl gavo "Labas" laiškelius, o aš vis rečiau ir rečiau besikalbėjau su savo išrinktuju...

Dabar stebiu savo vyrą, stebiu jį apkerėjusį dvidešimtojo amžiaus pabaigos stebuklą. Ir lenda man galvon keisčiausios mintys. Nereikia čia nei proto, nei sugebėjimų: pasičiupai bet kurią pakliuvusią tau temą, įrašai žodį, spustelėjai mygtuką – ir šejums – visa informacija! Ką čia žmogus bežinosi, ar ji tikra, ar iškreipta, ar visiška nesąmonė. Žmonės rašo – žmonės žino! Skaitome ir tikime. Juk dabar – naivuolių amžius: bambėdami, kad dabar nebegalima niekuo tikėti, beatodairiškai pasitikime vyriausybės pažadais bei pirmuosiuose dienraščių puslapiuose spausdinamomis melagystėmis.

Keisčiausia, kad "Internetas", sukurtas kaip didžiausia žinių perdavimo priemonė, tapo nauja visuomenės žiaurumo išraiškos forma. Tik pažvelk į šią informacijos supergreitkėlį: žmonės, pasislėpę už savo ekraniukų, tampa tokie pat nesuvaldomi, kaip ir vairuodami mašiną. Perskaityk visas paliekamas žinutes, aiškinimus ir įrodinėjimus. Ne vienas toks rašytojas sutiks, kad tai – tuščias

laiko gaišinimas, bet vis vien rašo, kitus žemina, įžeidinėja.

Žvilgtelk į žinutes, paliekamas Vokietijos skelbimų lentose. Nepamatęs nepatikėsi! Politikos tema čia kasdien pasisako kelios dešimtys "žinovų"! Perskaitysi vieną žinutę ar visas – nieko naujo neatrasi: tik amžina "fašistų" ir "skriaudžiamų žydų" kova.

Žvilgtelk į Prancūzijos puslapiuką. Čia žmonės rašo apie teatrą, madas, patiekalus. Nostalgieškieji lietuviai, žinoma, nepamiršta paminėti šeimyninių ryšių, ieškoti dingusių giminių ar pagalbos, verčiant angliškų žodžius į lietuvių kalbą. Nebloga sociologijos paskaita!

Pavargau pykti ant žybsinės dėžutės. Tai kas, kad ji užkariavo mano vyro širdį, kad jis kas rytą, vos tik išlipęs iš lovos, bėga tikrinti "informacijos kanalų", o vakare vietoj labanaktinio bučinio barbena man ilgą Interneto "apžvalgą". Ne pirma aš ir ne paskutinė.

Bijau, kad greitai įvairiausi informacijos tinklatai tinklatai apraizgys ne tik mūsų protus, bet ir širdis. Braidom po šią informacijos makalynę ir paniškai bijom pasiklysti. Rodos, pamesim kelią... Kelią atgal – į save.

Baiminuosi, kad netrukus pamiršime net pačias elementariausias GYVOJO

bendravimo taisykles. Štai tau, žuvelė, auksinė ar sidabrine, kokia tu ten bebūtum, pakliuvai į tinklą ir nedaug pasirinkimo turi: arba norus pildysi, arba keptuvėje spirgėsi.

KAŽKAS NAUJO Kęst. Baluginas

Pažįstamas: – Tamstos vyras turi gražią, naują eilutę (kostiumą-red.).

Ponia: – Ne, ta eilutė – ne nauja.

Pažįstamas: – Chm... Galėčiau lažintis, jis kažkaip kitaip atrodo...

Ponia: – Tai mano naujas vyras!

Paskutinė skiltis

VIGYSTA

Žalgirio g. 90,
329, 330 kab.

Vilnius,
tel. 73 37 41

GERA INVESTICIJA, ISIGIJUS BUTĄ ARBA NAMUS LIETUVOJE

Firma "Vigysta" Lietuvoje geromis sąlygomis stato gyvenamuosius butus – namus bei komercinius pastatus. Statoma pagal šių dienų reikalavimus su moderniaisiais įrengimais, pagal užsakovo pageidavimą. Firmos vadovas – patyręs statybininkas Rimantas BUBLYS. Suinteresuotieji, kreipkitės skambindami tel. 216-486-8692

RITA STAŠKUTĖ

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1997

Skrydžiai į Vilnių dar vis geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas
Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

MATAS & ASSOCIATES

NORMLS

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamautojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA Lithuanian Credit Union Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Paskolos namų remontui nuo 7%

Dėl smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI

Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE

Naujom mašinom – nuo 7.0% Naudotom mašinom – nuo 8.5%

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000